

ALGEMEEN GEZONDHEIDS- EN WELZIJSREGLEMENT

Nederlandse KattenFokkers Vereniging (NKFV)

Begripsbepalingen

Artikel 1

- 1.1 Cattery: een als zodanig geregistreerde inrichting die zich bezig houdt met het fokken van (ras)katten, met als doelstelling het in stand houden en verbeteren van zowel de gezondheid, het welzijn, het karakter, en het uiterlijk van een kattenras.
- 1.2 Besloten cattery: een cattery waarvan geen van de katten in direct contact komt met katten van derden.
- 1.3 Bedrijfsmatige cattery: een cattery die voldoet aan de voorwaarden betreffende bedrijfsmatigheid gesteld in het Honden- en Kattenbesluit 1999, en die als zodanig is geregistreerd bij Bureau I&R-HKB.
- 1.4 (Katten)Fokker: een bij een kattenvereniging als fokkerlid ingeschreven eigenaar van een cattery. Iemand die één of meer dekkaters en/of fokpoezen houdt.
- 1.5 Fokkerlid: een kattenfokker die bij de NKFV als fokkerlid geregistreerd is.
- 1.6 Dekkater: een kater die nageslacht kan voortbrengen en met die bedoeling wordt gehouden.
- 1.7 Fokpoes: een poes die nageslacht kan voortbrengen en met die bedoeling wordt gehouden.
- 1.8 Kitten: een kat jonger dan 10 maanden.
- 1.9 Uitzetkat: een kat die gehuisvest en verzorgd wordt door de toekomstige eigenaar, maar waar de fokker volgens contractueel vastgelegde afspraken nog bepaalde rechten op kan doen gelden.
- 1.10 Buitendekking/uitdekking: een dekking die door een eigen kater gegeven wordt aan een poes die geen deel uitmaakt van de cattery, of een dekking die gegeven wordt aan een eigen poes door een kater die geen deel uitmaakt van de cattery.
- 1.11 Catterybeleid: de manier waarop een cattery beheerd wordt.

ALGEMENE BEPALINGEN

Catterybeleid

Artikel 2

- 2.1 Een fokker, in uitoefening van zijn/haar hobby of bedrijfsmatig, dient zich met betrekking tot het houden, fokken en vervreemden van katten te houden aan hetgeen daarvoor geregeld is bij Wet.
- 2.2 Elk fokkerlid van de NKFV dient zich bovendien te houden aan het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV.
- 2.3 Indien het bestuur blijkt dat enig lid zich niet houdt aan artikel 2 leden 1 en 2, is het bestuur van de NKFV bevoegd de nakoming daarvan dwingend aan het in overtreding zijnde lid op te leggen, eventueel in combinatie met disciplinaire maatregelen, zoals een waarschuwing, schorsing of roeyement.
- 2.4 Elke fokker dient een goed catterybeleid te voeren. Onder goed catterybeleid wordt verstaan: het op een dusdanige manier beheren van een cattery dat de gezondheid en het welzijn van alle katten in de cattery op optimale wijze gewaarborgd worden.
- 2.5 Elke fokker dient in samenspraak met de eigen dierenarts een veterinair verantwoord catterybeleid te voeren. Middels een veterinair verantwoord catterybeleid dient een fokker er voor te zorgen dat de kans op gezondheids- en welzijnsproblemen bij katten binnen de cattery geminimaliseerd wordt.
- 2.6 Elke fokker dient, aangepast aan de mogelijkheden binnen de woonsituatie, een dusdanig catterybeleid te voeren dat alle katten in de cattery op verantwoorde wijze gehuisvest zijn.
- 2.7 Elke fokker dient de (veterinaire) regels van de NKFV dusdanig toe te passen dat hierdoor een verantwoord catterybeleid gewaarborgd wordt.
- 2.8 Elke catteryhouder is verplicht zijn bescheiden zodanig te beheren, dat onder andere de naam, stamboeknummer, naam en adres eigenaar, bekend zijn van:
  - a. katten aan wie dekkingen gegeven zijn, inclusief datum dekking
  - b. katten waarvan dekkingen zijn ontvangen, inclusief datum dekking
  - c. uitzetkatten, inclusief datum uit huis plaatsing
  - d. verkochte, weggegeven of uit huis geplaatste katten, inclusief datum uit huis plaatsing
  - e. aangekochte of gekregen katten, inclusief datum in huis plaatsing.

Katten

Artikel 3

- 3.1 Elke kat in de cattery dient te allen tijde vrij te zijn van besmettelijke ziektes, van dermatofyten (schimmels) en parasieten (wormen, vlooien, mijten etc.) en in een goede conditie te verkeren.
- 3.2 Elke kat in de cattery dient indien nodig verantwoorde medische hulp te krijgen.
- 3.3 Elke kat in de cattery dient voldoende ruimte te hebben voor voor katten gebruikelijke lichaamsinspanningen, zoals uitstrekken, lopen (rennen), klimmen en springen.
- 3.4 Elke kat in de cattery mag niet langer dan 24 aaneengesloten uren verstoken blijven van menselijk gezelschap.
- 3.5 Elke kat in de cattery dient de (vacht)verzorging te krijgen die behoort bij het betreffende ras.
- 3.6 Fokdieren dienen vrij te zijn van aandoeningen die de dekking, dracht en partus kunnen bemoeilijken en/of (erfelijke) afwijkingen die kunnen leiden tot afwijkingen of ziektes die ongemak, pijn en geestelijk of lichamelijk lijden (bij de nakomelingen) kunnen veroorzaken.

- 3.7 Fokdieren mogen geen afwijking(en) hebben, die voorkomen op de lijst fokbeperkende aandoeningen van de NKFV gepubliceerd in de bijlage van het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV. Deze lijst zal, indien nodig, worden herzien en gepubliceerd
- 3.8 Alle fokdieren dienen in het bezit te zijn van de benodigde papieren en testen, specifiek voor het ras en/of de kleur, zoals aangegeven in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV.
- 3.9 Bij een dekkater moeten beide testikels op natuurlijke wijze volledig zijn ingedaald.
- 3.10 Een poes waarmee wordt gefokt dient op het moment van haar eerste dekking minimaal tien maanden oud te zijn.
- 3.11 Met een fokpoes mogen niet meer dan twee nesten per twaalf aaneengesloten maanden en niet meer dan drie nesten per vierentwintig aaneengesloten maanden worden gefokt, te rekenen vanaf de datum van de geboorte van het eerste nest van de serie van drie.

Overdracht

Artikel 4

- 4.1 Een kitten/kat dient op het moment van overdracht vrij te zijn van besmettelijke ziektes, vrij te zijn van dermatofyten (schimmels) en parasieten (wormen, vlooien, mijten etc.) en in een goede conditie te verkeren.
- 4.2 Een kitten/kat mag pas afgegeven, (tijdelijk) uitbested, weggegeven of in ontvangst genomen worden aan/door de nieuwe eigenaar, indien het goed gezond is, ontwormd is, minimaal 1 kg weegt en tenminste 13 weken oud is.
- 4.3 Dispensatie op disciplinaire maatregelen betreffende overtreding artikel 4.2 kan in uitzonderlijke gevallen (ernstige persoonlijke omstandigheden fokker, opvang door pleegmoederpoes) verleend worden door het bestuur van de vereniging. Hiertoe dient zo spoedig mogelijk een schriftelijke verzoek voor dispensatie ingediend te worden met onderbouwing reden uithuisplaatsing (inclusief arts- of dierenartsverklaring).
- 4.4 Een kitten/de kat dient op moment van overdracht in het bezit te zijn van een vaccinatieboekje met volledig ingevulde gezondheidsverklaring, en minimaal een volledige inenting tegen kattenziekte (Panleukopenie) van tenminste 7 dagen en maximaal 1 jaar oud, en -in overleg met de eigen dierenarts- een volledige vaccinatie tegen niesziekte (FHV-1 en FCV) van tenminste 7 dagen en maximaal 1 jaar oud.
- 4.5 Het door de dierenarts ingevulde en ondertekende vaccinatieboekje dient samen met het kitten/de kat overgedragen te worden aan de nieuwe eigenaar. Bij overdracht van het kitten/de kat dienen de stamboekpapieren en het volledig ingevulde eigendomsbewijs overgedragen te worden aan de nieuwe eigenaar, tenzij door beide partijen contractueel anders is overeengekomen. De NKFV dringt in alle gevallen aan op gebruikmaking van een verkoopcontract.
- 4.6 Een kitten/kat dat/die lijdt aan één een of meer (erfelijke) aandoeningen die de dekking, dracht en partus kunnen bemoeilijken en/of (erfelijke) afwijkingen die kunnen leiden tot afwijkingen of ziektes die ongemak, pijn en geestelijk of lichamelijk lijden (bij de nakomelingen) kunnen veroorzaken, mag niet verkocht worden als fokdier. Indien hiervoor bewijs van een dierenarts wordt overlegd, kan de fokker een verzoek voor vermelding van 'fokverbod' op de stamboom of het afstammingsbewijs in dienen bij de stamboekcommissie.
- 4.7 Een kitten/kat dat/die die verkocht worden als fokdier dienen bij overdracht in het bezit te zijn van de benodigde papieren en testen, specifiek voor de problematiek voor het ras en/of de kleur, zoals aangegeven in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV.

HUISVESTING EN VERZORGING

Huisvesting en verzorging

Artikel 5

- 5.1 De meest ideale en aanbevolen situatie voor het houden van katten is een normale huisvesting in de woning, waarbij de kat deel uitmaakt van het dagelijks huiselijk verkeer. De voorkeur gaat uit naar een situatie waarin de dieren niet gebonden zijn aan één ruimte, maar zich vrijelijk kunnen bewegen van de ene naar de andere ruimte.
- 5.2 In de verblijfruimte van één of meerdere katten dient daglicht binnen te komen, met bij voorkeur zonlicht en in de ruimte moet een venster zijn waardoor de kat naar buiten kan kijken. De ruimte moet (regen)waterdicht en tochtvrij zijn en gelucht kunnen worden. De minimumtemperatuur in deze ruimte bedraagt 10°C en de maximumtemperatuur 28°C.
- 5.3 Ruimte(s) waarin één of meerdere katten worden gehouden dienen te beschikken over slaapplekken en attributen om verveling tegen te gaan, zoals krab- en klimpalen en speeltjes. De ruimtes waarin katten zich (kunnen) ophouden dienen regelmatig goed schoon gemaakt te worden met daarvoor geschikte schoonmaakmiddelen.
- 5.4 Katten mogen niet langer dan 48 aaneengesloten uren in een besloten afgezonderde ruimte gehouden worden, m.u.v. acute noodsituaties, op advies van de dierenarts en punt 5.9, 5.12, 8.3.
- 5.5 Katten dienen voor het doen van hun behoeften vrijelijk te beschikken over een kattenbak met geschikte vulling. De hoeveelheid kattenbakken in een huishouden dient aangepast te zijn aan de hoeveelheid gehouden katten. Een kattenbak moet minimaal éénmaal daags schoongeschept/verschoond worden. Een kattenbak dient regelmatig, maar minimaal 1x per week ontsmet te worden met een daartoe bestemd ontsmettingsmiddel.
- 5.6 Katten dienen vrijelijk te beschikken over voldoende drinkwater dat minimaal één keer per dag ververs wordt.
- 5.7 Katten dienen minimaal één keer per dag voorzien te worden van voldoende volwaardig kattenvoedsel.
- 5.8 Drink- en voerbakken van katten dienen dagelijks verschoond te worden.
- 5.9 Alleen katten die voldoen aan de volgende eisen mogen permanent (meer dan 20 uur per etmaal) in een afgezonderde besloten ruimte die dient als vaste verblijfplaats gehouden worden:
  - a. dekkaters.
  - b. katten die vanwege veterinaire en/of hygiënische omstandigheden aangepaste ruimte behoeven (onzindelijke katten, sproeiende katten).
  - c. katten die vanwege hun gedrag een gevaar opleveren voor andere katten.

- 5.10 Een ruimte waarin dekking(en) plaatsvindt dient te beschikken over voldoende vluchtruimte voor de dekkater.
- 5.11 Een ruimte waarin dekking(en) plaatsvindt dient regelmatig, doch minimaal voordat er een poes ter dekking komt en nadat een poes ter dekking is geweest, ontsmet te worden met een daartoe bestemd product.
- 5.12 Een fokpoes mag, indien zij hier behoefte aan heeft, vanaf de 56ste dag na dekking tot de 14de dag na partus, in een afgezonderde rustige ruimte gehouden worden.
- 5.13 Kittens dienen vanaf de geboorte op te groeien in menselijk gezelschap en meerdere malen per dag minimaal enkele minuten in de hand genomen te worden.
- 5.14 Kittens mogen tot een leeftijd van maximaal twee weken samen met de moederpoes in een afgesloten nestdoos (waar de moederpoes uit kan) gehouden worden. In deze nestdoos dient de moederpoes uitgestrekt te kunnen liggen en te kunnen zitten.
- 5.15 Kittens met een leeftijd tot dertien weken mogen gehouden worden in een voor kittens gesloten kattenkooi. Deze kattenkooi dient vanaf twee weken na de geboorte van de betreffende kittens te staan in een warme ruimte waarin sprake is van voortdurend huiselijk verkeer. Totdat de kittens volledig gespeend zijn dient moederpoes vrijelijk toegang te hebben tot de kattenkooi. In deze kooi dient een kattenbak voor kittens, een drinkbakje met dagelijks ververs drinkwater en een bakje met aangepast kittenvoedsel te staan. Vanaf de leeftijd van vier weken dienen kittens minimaal één keer per dag de mogelijkheid te krijgen zich vrijelijk door een woonruimte te begeven.
- 5.16 Een moederpoes mag samen met haar kittens gedurende maximaal dertien aaneengesloten weken, gehouden worden in een kattenkooi. Minimaal twee keer per dag, naar eigen behoefte, moet de moederpoes de mogelijkheid hebben zich vrij te bewegen door de woonruimte waarin de kattenkooi staat.
- 5.17 Een kattenkooi dient een vloeroppervlakte te hebben van minimaal 0,75 m² met een minimale breedte van 0,5 m en een minimale hoogte van 0,5 m. De ruimte tussen de tralies mag niet groter zijn dan 2,5 cm en niet kleiner dan 0,8 cm.
- 5.18 Een verblijfplaats van kittens (nestdoos, kattenkooi) dient dagelijks schoongemaakt te worden. De slaapplek van de kittens moet minstens eenmaal per dag voorzien worden van een schone ondergrond.

BESMETTELIJKE AANDOENINGEN

Besmettelijke aandoeningen algemeen

Artikel 6

- 6.1 Leden zijn verplicht bij bestaan of vermoeden van bestaan van enige, voor katten besmettelijke aandoening bij dieren en/of mensen in hun huishouden onmiddellijk een (dieren)arts te raadplegen.
- 6.2 Leden zijn verplicht bij gebleken bestaan van een voor katten besmettelijke aandoening binnen hun huishouden, met de eigen dierenarts een verantwoord behandelingsplan op te stellen, hierbij dient het veterinaire reglement van de NKFV als uitgangspunt genomen te worden.
- 6.3 Leden zijn verplicht bij gebleken bestaan van een voor katten besmettelijke aandoening binnen hun huishouden, hun cattery te sluiten en de sluitingsregels genoemd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV uit te voeren.
- 6.4 Leden zijn verplicht bij gebleken bestaan van een voor katten besmettelijke aandoening binnen hun huishouden de eigenaren van katten met wie zij en/of hun huisgenoten en dieren recent (gedurende de tijd dat de aandoening besmettelijk was) contact hebben gehad, onmiddellijk hiervan in kennis te stellen.
- 6.5 Indien leden niet op een verantwoorde wijze omgaan met een besmettelijke aandoening binnen de cattery is het NKFV-bestuur bevoegd het lid dwingende maatregelen voor te schrijven.

Sluitingsregels bij besmettelijke aandoeningen

Artikel 7

- 7.1 Het NKFV-bestuur kan een fokkerlid en de op hetzelfde adres wonende leden, gezins- en jeugdleden verplichten de cattery te sluiten bij een gegronde vermoeden of bewijs van een besmettelijke aandoening binnen de cattery. Deze beslissing wordt betrokkene(n) schriftelijk meegedeeld.
- 7.2 De sluitingsduur is voor onbepaalde tijd en afhankelijk van de geconstateerde aandoening en de resultaten van de behandeling.
- 7.3 Ter voorkoming en het zoveel mogelijk vermijden van de uitbreiding van een besmetting, is het de betrokken persoon/personen wiens cattery vanwege een besmettelijke aandoening gesloten is gedurende de sluiting verboden:
  - a. een kat te verkopen, weg te geven, toe te voegen of tentoon te stellen
  - b. zijn/haar katten een dekking te laten geven en/of te laten ontvangen
 Indien de aard van de besmetting zodanig is dat de besmetting ook via personen kan plaatsvinden moeten ook persoonlijke contacten met dieren en hun eigenaars zoveel mogelijk vermeden worden.
- 7.4 De veterinaire sluitingsregels genoemd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV zijn tevens van toepassing op fokkerleden met katten die gedurende de incubatietijd/vermoedelijke besmettingstijd contact hebben gehad met katten uit de inmiddels gesloten cattery.
- 7.5 De veterinaire sluitingsregels genoemd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV, zijn van toepassing op alle katten die aanwezig zijn in de betreffende cattery, dus ook op logees of pensiekatten.

Ruimte voor opvang zieke katten

Artikel 8

- 8.1 In een cattery dient te allen tijde een mogelijkheid tot afzondering van zieke katten te zijn.
- 8.2 Quarantainemaatregelen worden in overleg met de eigen dierenarts naar aanleiding van de veterinaire regels genoemd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV, van de NKFV, genomen.
- 8.3 Katten die ziekteverschijnselen vertonen die wijzen op een mogelijk besmettelijke aandoening dienen zo snel mogelijk geplaatst te worden in een afgezonderde ruimte.

- 8.4 Daar deze afzondering slechts plaatsvindt in noodsituaties kan deze ruimte van beperktere afmetingen c.q. omvang zijn dan een permanente verblijfplaats. Ook deze ruimte dient voorzien te zijn van een slaapplaats, een kattenbak, dagelijks ververs drinkwater, voedsel, en attributen die verveling tegen gaan, dit alles in overleg met de behandelende dierenarts.
- 8.5 Een kat dient niet langer dan medisch noodzakelijk is gehouden te worden in een afgezonderde opvangruimte.
- 8.6 Voor een ruimte waar zieke katten opgevangen worden, dienen, afhankelijk van de aandoening van de geplaatste zieke kat(ten), extra hygiënische maatregelen in acht genomen te worden.

BESMETTELIJKE AANDOENINGEN SPECIFIEKE REGELS

Specifieke regels voor Feline leukemievirus (FeLV)

Artikel 9

- 9.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande FeLV zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV en het NKFV-advies aangaande FeLV, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 9.2 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan FeLV lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels FeLV (9.7 en 9.8) te houden en alle katten uit de cattery te laten testen op FeLV (ELISA of IFT).
- 9.3 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen drie maanden na contact met de kater blijkt te lijden aan FeLV, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels FeLV (9.7 en 9.8) te houden en de betreffende kater te laten testen op FeLV (ELISA of IFT). Indien de besmette poes met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook getest worden.
- 9.4 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen drie maanden na contact met de poes blijkt te lijden aan FeLV, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels FeLV (9.7 en 9.8) en de betreffende poes te laten testen op FeLV (ELISA of IFT).
- 9.5 Indien een kitten/kat binnen drie maanden na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan FeLV, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels FeLV (9.7 en 9.8) en alle katten waar de betreffende kat contact mee heeft gehad te laten testen op FeLV (ELISA of IFT).
- 9.6 Indien een verkochte/ uit huis geplaatste kat, na overdracht aan de nieuwe eigenaar niet in aanraking is geweest met katten van derden en meer dan drie maanden na overdracht overlijdt aan FeLV of aantoonbaar FeLV heeft, dient de fokker/verkoper hierover overleg te plegen met zijn/haar dierenarts.

Sluitingsregels Feline leukemievirus (FeLV)

- 9.7 Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden. Dit houdt in:
  - a. U gaat met geen enkele kat showen. Zelfs niet als de test van de betreffende kat negatief is.
  - b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
  - c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis in andere kattenhuishoudens (uitzondering 9.8c en 9.8d).
  - e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- 9.8 Houdt u aan de volgende veterinaire richtlijnen FeLV:
  - a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
  - b. Laat al uw katten testen. Gebruik een FeLV-ELISA-test (serum) bij een dierenarts, of een IFT (Immunofluorescentie test) via een erkend laboratorium. Ook bij een IFT altijd serum meezenden!
  - c. Scheid de positieve en negatieve dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de positieve dieren bij een volledig ingelicht persoon (zonder katten!) te plaatsen. Bij uithuisplaatsing legt u contractueel de reden vast. U blijft zelf verantwoordelijk voor uw katten. Ook voor de uit huis geplaatste katten gelden de sluitingsregels. Als uit huis plaatsen niet mogelijk is creëert u thuis twee strikt gescheiden groepen.
  - d. Hertest alle katten na drie maanden. De katten die voor de tweede keer positief zijn, zijn blijvend besmet met het virus. U moet deze dieren definitief uit uw cattery verwijderen (de reden contractueel vastleggen) of uw cattery sluiten totdat alle positieve dieren zijn overleden en de andere katten een negatieve test hebben. Een kat, zonder ziekteverschijnselen, die de eerste keer positief was en nu negatief kan weer terug in de cattery. Deze kat is waarschijnlijk voor de rest van zijn leven immuun voor FeLV. Een kat die eerst negatief was en nu positief moet gescheiden worden van de groep. De katten die twee keer negatief waren blijven in de groep.
  - e. Indien nodig: test na drie maanden opnieuw.
  - f. U sluit voor minimaal drie maanden, maar in de praktijk zal het een veelvoud van drie maanden zijn. U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery een negatieve FeLV-test hebben en zij de laatste drie maanden niet in aanraking zijn geweest met FeLV-positieve katten.
- 9.9 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Specifieke regels Feline Infectieuze Peritonitis (FIP)

Artikel 10

- 10.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande FIP zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV en van het NKFV-advies aangaande FIP, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 10.2 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan FIP lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels FIP (10.7 en 10.8) te houden en alle katten uit de cattery te laten testen.

- 10.3 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen vijf weken na contact met de kater blijkt te lijden aan FIP, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels FIP (10.7 en 10.8) te houden en de betreffende kater te isoleren van de andere katten uit de cattery. Indien de besmette poes ook met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook geïsoleerd worden.
- 10.4 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen vijf weken na contact met de poes blijkt te lijden aan FIP, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels FIP (10.7 en 10.8) en de betreffende poes te isoleren van andere katten uit de cattery.
- 10.5 Indien een kitten/kat binnen vijf weken na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan FIP, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels FIP (10.7 en 10.8).
- 10.6 Indien een verkochte/ uit huis geplaatste kat, na overdracht aan de nieuwe eigenaar niet in aanraking is geweest met katten van derden en meer dan vijf weken na overdracht overlijdt aan FIP of aantoonbaar FIP heeft, dient de fokker/verkoper overleg te plegen met zijn/haar dierenarts.

Sluitingsregels Feline Infectieuze Peritonitis (FIP)

- 10.7 Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden. Dit houdt in:
  - a. U gaat met geen enkele kat showen.
  - b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
  - c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis in andere kattenhuishoudens (uitzondering 10.8i).
  - e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- 10.8 Houdt u aan de volgende veterinaire richtlijnen FIP:
  - a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
  - b. Verwijder de klinisch verdachte dieren waarbij FIP is vastgesteld (biopsie, analyse ascites-/ pleuraalvocht) uit uw cattery. Leg bij uithuisplaatsing de reden contractueel vast.
  - c. Scheid zieke dieren van de ogenschijnlijk gezonde dieren.
  - d. Isoleer moederpoezen met kittens
  - e. Hanteer een goede hygiëne in de cattery.
  - f. Vermijd stress in de cattery.
  - g. U kunt uw cattery heropenen zodra er gedurende vier maanden: Geen katten uit uw cattery zijn overleden aan FIP, of aantoonbaar FIP hebben ontwikkeld en geen van uw katten in aanraking is geweest met een kat die aanwijsbaar FIP ontwikkeld heeft.
 Al uw katten dienen na de genoemde vier maanden, op het moment van controle door de dierenarts, geen klinische verschijnselen te vertonen die wijzen op een mogelijke besmetting met FIP. Na heropening kunt u voorzichtig weer beginnen met cattery-activiteiten. U dient nog maanden een goede hygiëne te betrachten en stress te vermijden.
- 10.9 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Specifieke regels Feline Immunodeficientie Virus (FIV)

Artikel 11

- 11.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande FIV zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV en het NKFV-advies aangaande FIV, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 11.2 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan FIV lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels FIV (11.7 en 11.8) te houden en alle katten uit de cattery te laten testen op FIV (IFT, Western-Blot).
- 11.3 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen drie maanden na contact met de kater blijkt te lijden aan FIV, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels FIV (11.7 en 11.8) te houden en de betreffende kater te laten testen op FIV (IFT, Western-Blot). Indien het minder dan twee maanden geleden is dat de poes en kater contact hebben gehad, dient bij een negatieve test de kater hertest te worden drie maanden nadat de dieren bij elkaar zijn geweest. Indien de besmette poes ook met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook getest worden.
- 11.4 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen drie maanden na contact met de poes blijkt te lijden aan FIV, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels FIV (11.7 en 11.8) en de betreffende poes te laten testen op FIV (IFT, Western-Blot). Indien het minder dan twee maanden geleden is dat de kater en de poes contact hebben gehad, dient bij een negatieve test de poes hertest te worden drie maanden nadat de dieren bij elkaar zijn geweest.
- 11.5 Indien een kitten/kat binnen drie maanden na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan FIV, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels FIV (11.7 en 11.8) en minimaal twee maanden nadat de betreffende kat de cattery verlaten heeft alle katten waar de betreffende kat contact mee heeft gehad te laten testen op FIV (IFT, Western-Blot).
- 11.6 Indien een verkochte/ uit huis geplaatste kat, na overdracht aan de nieuwe eigenaar niet in aanraking is geweest met katten van derden en meer dan drie maanden na overdracht overlijdt aan FIV of aantoonbaar FIV heeft, dient de fokker/verkoper hierover overleg te plegen met zijn/haar dierenarts.

Sluitingsregels Feline Immunodeficientie Virus (FIV)

- 11.7 Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden. Dit houdt in:
- U gaat met geen enkele kat showen.
  - U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
  - U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis in andere kattenhuishoudens (uitgezonderd 11.8c).
  - U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- 11.8 Houdt u aan de volgende veterinaire richtlijnen FIV:
- Volg de aanwijzingen van de dierenarts op.
  - Laat alle katten testen. Kittens van een positieve moeder pas testen nadat de kittens zestien weken zijn. Gebruik een FIV-ELISA-test (serum), of een IFT (Immunofluorescentie test) via een erkend laboratorium of een Western-Blot. Ook bij een IFT altijd serum meezenden! Hertesten van katten met een positieve ELISA-test (met een IFT of Western-Blot) alleen om vals-positief uit te sluiten.
  - Verwijder de dieren met een positieve test uit de cattery. Leg de reden van uithuisplaatsing contractueel vast.
  - Hertest de katten met een negatieve test na drie maanden.
  - U sluit voor minimaal drie maanden, maar in de praktijk zal het een veelvoud van drie maanden zijn. U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery een negatieve FIV-test hebben en zij de laatste drie maanden niet in aanraking zijn geweest met FIV-positieve katten.
- 11.9 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Specifieke regels Fungus (Schimmel)

Artikel 12

- 12.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande Fungus (schimmel) zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV, en het NKFV-advies aangaande fungus (schimmel), gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 12.2 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan fungus (schimmel) lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels fungus (schimmel) (12.6 en 12.7) te houden en alle katten uit de cattery te laten testen op schimmel (MacKenzie test).
- 12.3 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen vier weken na contact met de kater blijkt te lijden aan schimmel, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels schimmel (12.6 en 12.7) te houden en de betreffende kater te laten testen op schimmel (MacKenzie-test). Indien de besmette poes ook met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook getest worden.
- 12.4 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen vier weken na contact met de poes blijkt te lijden aan schimmel, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels schimmel (12.6 en 12.7) en de betreffende poes te laten testen op schimmel (MacKenzie-test).
- 12.5 Indien een kitten/kat binnen vier weken na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan schimmel, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels schimmel (12.6 en 12.7) en alle katten uit de cattery te laten testen op schimmel (MacKenzie-test).

Sluitingsregels schimmel (fungus)

- 12.6 vermijd contact tussen uw katten en katten van derden. Dit houdt in:
- U gaat met geen enkele kat showen. Zelfs niet als de test van de betreffende kat negatief is.
  - U geeft geen dekkingen. Niet aan eigen poezen, laat staan aan poezen van derden.
  - U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis.
  - U plaatst geen nieuwe katten in huis.
  - U vermijdt bezoek aan plaatsen waar dieren zijn. (shows, catteries vrienden etc.)
  - Indien uw katten de afgelopen vier weken in contact zijn geweest met katten van derden waarschuwt u de desbetreffende eigenaren.
- 12.7 Houdt u aan de volgende veterinaire richtlijnen Fungus (schimmel):
- Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
  - Behandel al uw katten tegelijk, ook de katten die niet besmet lijken. Heeft u andere huisdieren dan behandelt u die ook mee.
  - Scheer (half)langhaar katten kaal. Herhaal dit na vier weken.
  - Behandel inwendig met griseofulvine gedurende minimaal zes weken. Behandel uitwendig met Mycophyt gedurende minimaal vier weken, wassen om de vijf dagen, niet uitspoelen, wel droogdeppen. (Imaverol werkt zeker zo goed maar is niet vrijgegeven voor gebruik bij katten.)
  - Ontsmet uw hele huis en andere ruimtes waar de dieren komen. Gebruik hiervoor een vloeibaar schimmel- en schimmelsporen-dodend middel (Clinafarm spray). Ontsmet elke ruimte eens in de vijf dagen. Aan het begin en het eind van de behandeling rookt u alle ruimtes uit met gasblokjes (Koudijs). Daarna goed luchten! (Verwijder uw katten uit de te behandelen ruimten.)
  - Laat al uw katten testen. Test nadat de katten minimaal zes weken met griseofulvine behandeld zijn en alle uitwendige verschijnselen zijn genezen. Vermeld bij de test dat de katten in behandeling zijn. Voor de test dienen uw katten twee weken niet meer uitwendig behandeld te zijn met een schimmeldodend middel. Gebruik een MacKenzie-test uitgevoerd door een dierenarts. Het is mogelijk om meerdere dieren tegelijk te bemonsteren (een all-over test, maximaal drie katten per test). Deze testen dienen opgestuurd te worden

naar een erkend laboratorium (VMDC, EVL). Ga door met behandelen totdat de uitslag van de test bekend is.

- g. Herhaal de behandeling indien één of meerdere testen positief zijn.
  - h. Uw cattery wordt heropend zodra alle katten in uw cattery een negatieve schimmeltest hebben.
- 12.8 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Specifieke regels Niesziekte

Artikel 13

- 13.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande Niesziekte zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV, en het NKFV-advies aangaande niesziekte, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 13.2 Een volledige niesziektevaccinatie tegen FCV en FHV is voor alle katten binnen de cattery verplicht.
- 13.3 In overleg met de eigen dierenarts dient een niesziekte-vaccinatieschema voor de cattery bepaald te worden, waarbij een vaccinatie gegeven aan katten van twaalf weken (of ouder) als volledige enting wordt beschouwd.
- 13.4 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan een vorm van niesziekte lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels niesziekte (13.8 t/m 13.11) te houden en alle katten uit de cattery klinisch te laten onderzoeken op niesziekte.
- 13.5 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen zeven dagen na contact met de kater blijkt te lijden aan een vorm van niesziekte, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels niesziekte (13.8 t/m 13.11) te houden en de betreffende kater klinisch te laten onderzoeken op niesziekte. Indien de besmette poes ook met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook onderzocht worden. Katten die met de betreffende poes in aanraking zijn geweest dienen geïsoleerd te worden van de andere katten.
- 13.6 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen zeven dagen na contact met de poes blijkt te lijden aan een vorm van niesziekte, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels niesziekte (13.8 t/m 13.11) en de betreffende poes klinisch te laten onderzoeken op niesziekte. De poes dient geïsoleerd te worden van de andere katten.
- 13.7 Indien een kitten/kat binnen zeven dagen na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan een vorm van niesziekte, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels niesziekte (13.8 t/m 13.11) alle katten uit de cattery klinisch te laten onderzoeken op niesziekte.

Sluitingsregels Niesziekte

- 13.8 Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden. Dit houdt in:
  - a. U gaat met geen enkele kat showen. Ook niet als de betreffende kat geen ziekteverschijnselen vertoont.
  - b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
  - c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis (m.u.v. 13.9d).
  - e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- 13.9 Houdt u aan de volgende veterinaire richtlijnen Niesziekte:
  - a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
  - b. Behandel zieke dieren zo adequaat mogelijk (overleg met dierenarts). Houd de neus en ogen van alle katten goed schoon, geef bij een secundaire infectie breedspectrum antibiotica, etc.
  - c. Scheid de zieke katten van de gezonde dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de zieke dieren in een goed te ontsmette ziekenkamer te plaatsen.
  - d. Verwijder aangetoonde dragers uit de cattery. Herplaats deze katten na castratie bij een particulier zonder andere katten en leg de reden van uit huis plaatsing contractueel vast. (Het is in de praktijk heel moeilijk om door middel van testen aan te tonen of een kat drager is van een niesziektevirus. Indien een fokker een goede registratie bijhoudt, is het mogelijk om aan de hand daarvan een mogelijke drager te ontdekken. Deze katten vertonen vaak enkele dagen na een periode dat hun weerstand verminderd is (na een show, na een dekking, stress binnen de cattery, etc.) milde niesziekteverschijnselen.)
  - e. Pas uw vaccinatieschema aan. In een cattery met mogelijk verhoogde infectiedruk zal het vaccinatieschema aangepast moeten worden. Overleg met uw dierenarts.
- 13.10 Catterymanagement bij Niesziekte:
  - a. Vermijd stress in de cattery.
  - b. U bezoekt geen evenementen of huishoudens waar katten aanwezig zijn zonder dat u uzelf goed ontsmet heeft (schone kleding, handen gedesinfecteerd).
  - c. Maak de cattery regelmatig schoon met bleekwater (natriumhypochlorietoplossing 1:32). Desinfecteer ook de eet- en drinkbakjes (spoel ze wel goed schoon).
  - d. Houd de temperatuur in de cattery zo constant mogelijk tussen 17 en 26 °C, zorg voor goede ventilatie (ventilatie is niet hetzelfde als tocht) en indien mogelijk voor direct zonlicht.
- 13.11 U sluit uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal drie weken). U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery vrij zijn van niesziekteverschijnselen en zij de laatste drie weken niet in aanraking zijn geweest met katten met ziekteverschijnselen.
- 13.12 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Specifieke regels Infectieuze Feline Panleukopenie (FPLV) = Kattenziekte, Feline Parvovirus

Artikel 14

- 14.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande Panleukopenie zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV, en het NKFV-advies aangaande Panleukopenie, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 14.2 Een volledige vaccinatie tegen panleukopenie is voor alle katten van twaalf weken en ouder binnen de cattery verplicht.
- 14.3 In overleg met de eigen dierenarts dient een panleukopenie-vaccinatieschema voor de cattery bepaald te worden, waarbij een vaccinatie gegeven aan katten van twaalf weken (of ouder) als volledige enting wordt beschouwd.
- 14.4 Indien na onderzoek blijkt dat een kat uit de cattery aan panleukopenie lijdt, dient de catteryeigenaar zich aan de sluitingsregels panleukopenie (14.8 t/m 14.12) te houden totdat alle katten gedurende drie weken geen klinische verschijnselen van kattenziekte hebben gehad.
- 14.5 Indien een poes die bij een kater ter uitdekking is geweest binnen tien dagen na contact met de kater blijkt te lijden aan panleukopenie, dient de katereigenaar zich aan de sluitingsregels panleukopenie (14.8 t/m 14.12) te houden en de betreffende kater klinisch te laten onderzoeken op panleukopenie. Indien de besmette poes ook met andere katten uit de cattery in aanraking is geweest moeten deze katten ook onderzocht worden. Katten die met de betreffende poes in aanraking zijn geweest dienen geïsoleerd te worden van de andere katten.
- 14.6 Indien een kater waarbij een poes ter uitdekking is geweest binnen tien dagen na contact met de poes blijkt te lijden aan panleukopenie, dient de eigenaar van de poes zich te houden aan de sluitingsregels panleukopenie (14.8 t/m 14.12) en de betreffende poes klinisch te laten onderzoeken op panleukopenie. De poes dient geïsoleerd te worden van de andere katten.
- 14.7 Indien een kitten/kat binnen tien dagen na uithuisplaatsing/overdracht blijkt te lijden aan een vorm van panleukopenie, dient de eigenaar van de cattery waar de besmette kat vandaan komt zich te houden aan de sluitingsregels panleukopenie (14.8 t/m 14.12) alle katten uit de cattery klinisch te laten onderzoeken op panleukopenie.

Sluitingsregels Infectieuze Feline Panleukopenie (FPLV) = Kattenziekte, Feline Parvovirus

- 14.8 Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.
Dit houdt in:
  - a. U gaat met geen enkele kat showen. Ook niet als de betreffende kat geen ziekteverschijnselen vertoont.
  - b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
  - c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
  - d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten uit huis.
  - e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- 14.9 Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.
  - a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
  - b. Behandel zieke dieren zo adequaat mogelijk (overleg met dierenarts). Geef een breed spectrum antibioticum, in geval van uitdroging kan een infuus met vocht nodig zijn.
  - c. Scheid de zieke katten van de gezonde dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de zieke dieren in een goed te ontsmette ziekenkamer te plaatsen. Alle uitscheidingsproducten (speeksel, braaksel, feces, urine, traanvocht, etc.) van zieke dieren bevatten het virus.
  - d. In overleg met de dierenarts kan besloten worden om bij een aangetoonde acute besmetting met kattenziekte binnen de cattery, kittens jonger dan zes weken te beschermen met een seruminjectie (een serum (bloed van de moederpoes) met antistoffen tegen kattenziekte). Kittens jonger dan negen weken vaccineren met een dood vaccin. Kittens vanaf negen weken en volwassen dieren kunnen beschermd worden met een levend vaccin. Bij kittens de vaccinatie om de drie weken herhalen totdat ze twaalf weken zijn.
- 14.10 Catterymanagement bij Infectieuze Feline Panleukopenie (FPLV) = Kattenziekte, Feline Parvovirus:
  - a. Vermijd stress
  - b. Zorg voor een optimale weerstand bij de gezonde dieren
  - c. U bezoekt in de periode tot twee maanden nadat uw katten klinische verschijnselen van kattenziekte hebben vertoond geen evenementen of huishoudens waar katten aanwezig zijn.
  - d. Maak de cattery minstens 1x daags goed schoon. Gebruik parvotek (verkrijgbaar bij de dierenarts), natriumhypochooriet (1 : 32) of een formaldehyde-oplossing van 2%. Desinfecteer ook de eet- en drinkbakjes (spoeel ze wel goed schoon) en de kattenbakken.
- 14.11 U sluit voor onbepaalde tijd. Zodra alle katten in uw cattery minimaal twee maanden vrij zijn van klinische verschijnselen van kattenziekte en zij de laatste drie weken niet in aanraking zijn geweest met katten met ziekteverschijnselen kunt u uw cattery weer openen. U weet pas zeker dat het virus uit uw cattery is verdwenen zodra u, na de sluiting, verschillende gezonde nesten heeft gefokt.
- 14.12 Nazorg (na heropening cattery): laat bij het volgende nest de kittens (minimaal) vaccineren op een leeftijd van negen en twaalf weken. Tien dagen na de vaccinatie met twaalf weken moeten de kittens gecontroleerd worden door de dierenarts, zijn ze klinisch gezond dan mogen ze naar de nieuwe eigenaar.
- 14.13 Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Artikel 15 t/m 19 is gereserveerd voor regels betreffende overige besmettelijke aandoeningen.

ERFELIJKE AANDOENINGEN

Specifieke regels PKD

Artikel 20

- 20.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande PKD zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV, en het NKFV-advies aangaande PKD, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.

Voor het fokken met katten uit de rasgroep: Perzen en Exotic Shorthair, en voor het fokken met katten waarbij Perzen of Exotic Shorthair in de lijn voorkomen, gelden de volgende regels:

- 20.2 Elke fokkat dient echografisch getest te worden op het voorkomen van cysten in de nieren door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), bij voorkeur vlak voordat de kat gebruikt wordt als fokdier, in elk geval nadat de kat de leeftijd van zes maanden heeft bereikt.
- 20.3 In het verkoopcontract van katten uit niercysten-vrije ouderdieren dient de volgende tekst opgenomen te worden: 'de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. een radiografische test onderzocht op cysten in de nier. Testnummer vaderdier*: ....., test uitgevoerd door ..... op datum ..... Testnummer moederdier*: ....., test uitgevoerd door ....., op datum: ..... Bij beide ouderdieren werden geen niercysten aangetroffen'. (*indien vermeld)
- 20.4 Alleen katten waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen gebruikt worden als fokkat. Om fokkers met veel positieve dieren in het bestand niet te dupeeren gelden tot nader te bepalen datum de volgende overgangsregels:
- Elke fokkat dient echografisch getest te worden door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), bij voorkeur vlak voordat de kat gebruikt wordt als fokdier, in elk geval nadat de kat de leeftijd van zes maanden heeft bereikt.
  - Bij voorkeur worden voor de fok alleen katten gebruikt waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn.
  - Katten waarbij cysten in de nier aangetoond zijn mogen alleen voor de fok gebruikt worden in combinatie met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn.
  - Kittens uit een kruising van een ouderdier waarbij cysten in de nier aangetoond zijn met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen alleen verkocht/weggedaan worden met een verkoopcontract waarin duidelijk de volgende tekst vermeld staat: 'Bij één van de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. radiografisch onderzoek cysten in de nier aangetroffen. Er bestaat 50% kans dat deze kat ook niercysten heeft, waardoor het dier een vergrootte kans heeft vroegtijdig te overlijden aan nierfalen. Deze kat mag derhalve alleen gebruikt worden als fokkat indien d.m.v. echografisch onderzoek van de kat, door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), uitgevoerd op een leeftijd van zes maanden of ouder blijkt dat deze kat geen cysten in de nier(en) heeft'.
  - Kittens uit een kruising van een ouderdier waarbij cysten in de nier aangetoond zijn met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen alleen verkocht/weggedaan worden als fokkat met een verkoopcontract waarin duidelijk de volgende tekst vermeld staat: 'Bij één van de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. radiografisch onderzoek cysten in de nier aangetroffen. Er bestaat 50% kans dat deze kat ook niercysten heeft. Mocht deze kat niercysten hebben, dan mag het dier niet gebruikt worden als fokkat. Indien d.m.v. echografisch onderzoek door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) uitgevoerd op een leeftijd van zes maanden of ouder, blijkt dat deze kat cysten in de nier(en) heeft zal de verkoper het volledige aankoopbedrag terugbetalen aan de koper. Deze garantie vervalt indien het dier al gebruikt is voor de fok'.
- 20.5 Indien door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker een kat verkocht/weggedaan heeft met cysten in de nier(en), zullen beide ouderdieren van de kat een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit beide ouderdieren geen stambomen meer afgeven. Dit fokverbod kan opgeheven worden voor één of beide ouderdieren indien de eigenaar van het betreffende ouderdier kan aantonen dat dit ouderdier door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) echografisch is gecontroleerd en negatief is bevonden met betrekking tot cysten in de nier(en). Tot nader te bepalen datum zal dispensatie op maatregelen als genoemd in artikel 20.5 mogelijk zijn voor katten waarbij aantoonbaar voldaan is aan de eisen gesteld in artikel 20.4d en 20.4e.
- 20.6 Indien door middel van goed onderbouwde klacht(en) blijkt dat een ouderdier dat echografisch is gecontroleerd en negatief is bevonden met betrekking tot cysten in de nier(en), meerdere kittens heeft gegeven die door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) positief zijn bevonden voor niercysten, zal het betreffende ouderdier een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit dit ouderdier geen stambomen meer afgeven. Tot nader te bepalen datum zal dispensatie op artikel 20.4 mogelijk zijn voor katten waarbij voldaan is aan de eisen gesteld in artikel 20.4d en 20.4e.
- 20.7 Als door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker geen verantwoord catterybeleid aangaande PKD voert, kan het bestuur van de NKFV disciplinaire maatregelen tegen deze fokker nemen.
- 20.8 Indien PKD door middel van DNA-onderzoek aantoonbaar is, zullen deze regels aangepast worden.
- 20.9 Indien na enige jaren blijkt dat door middel van testen van enkele generaties ouderdieren de kans op niercysten bij Perzen, Exotic Shorthair en bij katten met Perzen en Exotic Shorthair in de lijn dusdanig verminderd is dat er geen sprake meer is van een overmatig groot risico, zal de verplichting tot testen komen te vervallen.

Specifieke regels doofheid bij witte katten (W-gen)

Artikel 21

- 21.1 Een fokker dient zich op de hoogte te stellen van de door de NKFV gestelde regels aangaande Doofheid bij witte katten zoals gepubliceerd in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV, en het NKFV-advies aangaande doofheid bij witte katten, gepubliceerd in de toelichting van het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV.
- 21.2 Lateraal (eenzijdig) of bilateraal (tweezijdig) dove of slechthorende katten mogen niet gebruikt worden als fokkat, ongeacht de kleur van de kat.
- 21.3 Lateraal (eenzijdig) of bilateraal (tweezijdig) dove of slechthorende kittens mogen niet verkocht worden als fokkat, ongeacht de kleur van de kat.
- 21.4 Van elke witte fokkat dient, voordat deze voor de fok gebruikt wordt, het gehoor getest te worden door een veterinaire specialist d.m.v. een Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAER-test) of Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAEP-test). De kat dient voor de test gechipt te zijn.
- 21.5 Van witte katten van alle rassen mogen alleen die witte katten voor de fok gebruikt worden, waarbij op een leeftijd van zes weken of ouder door een veterinaire specialist d.m.v. een BAER- of BAEP-test aangetoond is dat de kat bilateraal goed horend is.
- 21.6 In het verkoopcontract van katten uit een wit, bilateraal goed horend ouderdier dient duidelijk de volgende tekst vermeld te worden: 'het gehoor van het witte ouderdier van deze kat is d.m.v. een BAER / BAEP test onderzocht. Testnummer: ....., test uitgevoerd door ..... op datum: ..... De uitslag van de test was dat het ouderdier bilateraal goed horend is'.
- 21.7 Een witte kat mag alleen als fokdier verkocht/weggedaan worden indien deze bilateraal goed horend is, hetgeen voor verkoop getest moet zijn door een veterinaire specialist d.m.v. een BAER-test of BAEP-test, nadat de kat gechipt is. Bij overdracht van de kat dient het testformulier meegegeven te worden aan de nieuwe eigenaar.
- 21.8 Voor kittens uit kruisingen van twee geheel witte katten zullen geen stambomen afgegeven worden door de Raad van Toezicht van de NKFV.
- 21.9 Aan nakomelingen uit een witte kat gekruist met een niet geheel witte kat zal door de Raad van Toezicht van de NKFV alleen stambomen afgegeven worden indien de stamboomaanvraag vergezeld gaat van een bewijs dat het witte ouderdier bilateraal volledig horend is (kopie BAER- of BAEP-test).
- 21.10 Indien door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker een witte kat verkocht/weggedaan heeft die lateraal of bilateraal doof of slechthorend is, zullen de witte ouderdieren van de kat een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit de witte ouderdieren geen stambomen meer afgeven. Dit fokverbod kan opgeheven worden voor één of beide witte ouderdieren indien de eigenaar van het betreffende ouderdier kan aantonen dat dit ouderdier bij een veterinaire specialist BAER-test of BAEP-test heeft ondergaan en bilateraal goed horend is.

BIJLAGE GEZONDHEIDS EN WELZIJSREGLEMENT NKFV

OVERZICHTSLIJST FOKBEPERKENDE AANDOENINGEN NKFV

De onderstaande lijst is een kort overzicht van ziektes en aandoeningen die niet mogen voorkomen bij fokdieren. Het is niet mogelijk om een volledig overzicht te maken. Bij elke niet genoemde aandoening van uw kat dient u derhalve uw dierenarts te raadplegen betreffende de consequenties van de aandoening op de fokconditie van uw kat.

ZIEKTE

Ziekte = morbus: elk proces in het organisme dat ten gevolge van schadelijke invloeden, veranderingen teweeg brengt in de kwantitatieve of kwalitatieve werking van cellen of weefsels, waardoor het functionele evenwicht van lichaam en/of geest wordt verstoord en een reactie tot herstel van dit (of een nieuw) evenwicht in het leven wordt geroepen. Een kat die lijdt aan een ziekte mag niet gebruikt worden als fokkat. Een kitten dat lijdt aan een ziekte mag niet weggedaan worden als fokkat.

Maligne gezwellen: voortwoekerende (kwaadaardige) gezwellen.

Kanker.

Blastoom, actief gezwel gekenmerkt door bijzondere groei.

Een kat die lijdt (of heeft geleden) aan een vorm van kwaadaardige woekering van cellen mag niet gebruikt worden als fokkat. Een kitten dat lijdt (of heeft geleden) aan een vorm van kwaadaardige woekering van cellen mag niet weggedaan worden als fokkat.

Besmetting met een persistent virus: het levenslange verblijf van een virus in de gastheer na deze te hebben geïnfecteerd, door binding van het virale DNA met het cellulaire, verstoring van deze toestand kan leiden tot uiteenlopende ziekten.

Een kat die besmet is met een persistent virus mag niet gebruikt worden als fokkat. Een kitten dat besmet is met een persistent virus mag niet weggedaan worden als fokkat.

Aneuploïd: het aanwezig zijn van één (zelden meer) chromosoom te weinig of te veel.

Katten die lijden aan een afwijking die veroorzaakt wordt door een teveel of te weinig aan chromosomen (meer of minder dan 38) of door een chromosoomdefect mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens die lijden aan een afwijking die veroorzaakt wordt door een teveel of te weinig aan chromosomen (meer of minder dan 38) mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Kernanomalie van Pelger Huët: Afwijking in de deling van de kern van een cel. Autosomaal dominant verervend.

GEDRAG

Algemeen: Katten die lijden aan een gedragstoornis die normaal functioneren belemmert, mogen niet gebruikt worden als fokdier. Kittens die lijden aan een gedragstoornis die normaal functioneren belemmert, mogen niet weggedaan worden als fokdier.

Angststoornis: stoornis met een continue, buitensporige en niet te hanteren angst, met als belangrijkste kenmerken rusteloosheid, opgewonden of geïrriteerd zijn, spierspanning en slapeloosheid.

LICHAAM

Algemeen: Katten die lijden aan een ziekte en/of afwijking van het lichaam, mogen niet gebruikt worden als fokdier. Kittens die lijden aan een ziekte en/of afwijking van het lichaam mogen niet weggedaan worden als fokdier.

Dysontogenie = dysontogenesis: ziekelijke afwijkingen en stoornissen in groei en ontwikkeling.

Aplasia, aplasia.

Het niet of niet volledig tot ontwikkeling komen van een weefsel, orgaan of lichaamsdeel.

Hemimelie: de aanwezigheid van één of meer misvormde of gebrekkig ontwikkelde ledematen.

Ectosyndactylie: samengroeien of afwezigheid van tenen.

Hemiparaplegie: verlamming van een van de ledematen.

Microsomie: dwerggroei.

Nanisme = nanismus: vorm van dwerggroei.

Primordiale dwerggroei: dwerggroei waarvan de oorzaak onbekend is.

Polymerie: het bestaan van meer dan het normale aantal van bepaalde lichaamsdelen of gedeelten daarvan.

Polymelie = polymelia: abnormale vorming van (overtollige) ledematen of gedeelten daarvan.

Polydactylie = hyperdactylie: misvorming waarbij zich teveel tenen aan een of meerdere voet(en) bevinden. Autosomaal dominant verervend.

Oligodactylie = hypodactylie: misvorming waarbij zich te weinig tenen aan één of meerdere voet(en) bevinden.
Syndactylie = symfysodactylie: aangeboren vergroeiing van tenen.

ALGEMEEN / FUNCTIES

Algemeen: Katten die lijden aan een aangeboren afwijking van de normale lichaamsfuncties mogen niet gebruikt worden als fokdier. Kittens die lijden aan een aangeboren afwijking van de normale lichaamsfuncties mogen niet weggedaan worden als fokdier.

Katten die lijden aan een exogene verworven afwijking van een lichaamsfunctie waardoor normaal functioneren niet meer mogelijk is, mogen niet gebruikt worden als fokdier. Kittens die lijden aan een exogene verworven afwijking van een lichaamsfunctie waardoor normaal functioneren niet meer mogelijk is, mogen niet weggedaan worden als fokdier.

Audimutitas.

Toestand van een dier dat wel kan horen, maar geen geluid kan voortbrengen. Het dier is 'stom'.

Constitutieziekten / constitutionele ziekten: ziekten die op een abnormale constitutionele eigenschap of groep van eigenschappen berusten (astma, eczeem)

Astma = asthma: belemmering in de doorgankelijkheid van de kleinere luchtwegen.

Spijsverteringsstoornis: verstoring van het systeem dat voedsel geschikt maakt voor opname in het bloed- en chylvaten en de onbruikbare stoffen die hiervan overblijven als feces het lichaam te doet verlaten.

ORGANEN

Orgaan: een uit diverse weefsels samengestelde eenheid van het lichaam, die een bepaalde functie heeft.

Organopathie: ziekte van een orgaan.

Algemeen: Katten die lijden aan een aangeboren orgaanaandoening mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens die lijden aan een aangeboren orgaanaandoening mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Algemeen: Katten die lijden aan een ongeneeslijke orgaanaandoening die normaal functioneren onmogelijk maakt, mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens die lijden aan een ongeneeslijke orgaanaandoening die normaal functioneren onmogelijk maakt, mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Algemeen

Amyloïdose = amyloidosis

Afzetting van een lichaamseigen eiwit in amyloïd-vorm (wasachtige, fibrillair gestructureerde eiwitsubstantie) in verschillende organen (meest nier, lever en darm). Mogelijk familiair verband, hoogst waarschijnlijk erfelijke aanleg.

Katten die lijden aan een vorm van amyloïdose mogen niet gebruikt worden voor de fok. Kittens die lijden aan een vorm van amyloïdose mogen niet weggedaan worden als fokkat. Nakomelingen van katten die lijder zijn aan of verdacht zijn van amyloïdose bij voorkeur niet of in zeer beperkte mate inzetten voor de fok.

Aplasie, aplasia.

Het niet of niet volledig tot ontwikkeling komen van een weefsel, orgaan of lichaamsdeel.

Atrofie/atrophia: teruggang in de voedingstoestand van organen, waardoor deze kleiner worden en verschrompelen.

Cirrose, cirrhosis: schrompeling van organen

Cystose: het voorkomen van één of meerdere cysten in een orgaan.

Polycystoom = polycysteus gezwel: gezwel met veel holten (veel cysten).

Sommige vormen van cystose zijn erfelijk (bijvoorbeeld P.K.D. = polycystic kidney disease)

Katten met cysten in één of meerdere andere vitale organen, mogen niet voor de fok worden gebruikt. Kittens met cysten in één of meerdere vitale organen mogen niet worden weggedaan als fokkat.

PKD: zie het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV artikel 20.4 voor overgangsregels.

Dysergie: verkeerde werking van organen.

Dysgenesie = dysgenesis: abnormale, gebrekkige orgaan- of lichaamsontwikkeling.

Transpositie: het zich op een abnormale plaats bevinden van organen; het onderling verwisseld zijn van organen in hun ligging.

Dystopie, systopia: aangeboren afwijking in de ligging van de organen.

Ectopie = ectopia: aangeboren verkeerde ligging van organen buiten de natuurlijke plaats.

Dystrofie = dystrophia = paratrofie: groeistoornis van organen, degeneratie van organen, weefsels, cellen.

Extrofie = extrophia: aangeboren misvorming van een inwendig orgaan.

Fibrose = fibrosis: toeneming van bindweefsel in een orgaan.

Hernia (ingewandsbreuk): uitstulping van het buikvlies, eventueel de ingewanden, door een natuurlijke of zich vormende opening (breukpoort); de uitstulping blijft door het buikvlies en de huid bedekt zodat zich een zak (breukzak) vormt, óf de

uitstulping heeft plaats in een natuurlijke zak (bijvoorbeeld de balzak). In de breukzak kunnen behalve darm ook andere delen geraken. Een hernia kan aangeboren zijn, maar ook door oorzaken van buitenaf verkregen zijn. Voorbeelden: navelbreuk (hernia umbilicalis), liesbreuk (hernia inguinalis), navelstrengbreuk (hernia funiculi umbilicalis), scheur in middenrif (hernia diafragmatica).

Katten met een ingewandsbreuk of die aan een aangeboren ingewandsbreuk behandeld zijn mogen niet worden gebruikt als fokkat. Kittens met een ingewandsbreuk of die aan een aangeboren ingewandsbreuk behandeld zijn, mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Hypoplasie: onvolkomen ontwikkeling van organen.

Hyperplasie: bovenmatige groei door vermeerdering van de weefselementen (toename van cellen).

Hypertrofie = hypertrophia: sterke ontwikkeling van weefsels of organen (zonder toename van het aantal cellen).

Hyperfunctie: abnormaal verhoogde werking van een orgaan.

Hypofunctie: abnormaal verlaagde werking van een orgaan.

Polypose = polyposis: aandoening gepaard gaande met poliepen.

Uitvalsverschijnselen: opgeheven of verminderd zijn van enigerlei functie van een orgaan, orgaanonderdeel of orgaansysteem.

Geslachtsorgaan

Aberratie (= aberratio) testis: testikels die zich niet op de normale plaats bevinden. Niet ingedaalde testikels.

Anorchie: afwezigheid van beide testes.

Cryptorchisme = cryptorchidie: niet ingedaalde testikels. Waarschijnlijk recessief of polygenetisch erfelijk.

Monorchisme = monorchidie: het ontbreken van één zaadbal.

Parorchidie: abnormale ligging van de teelbal.

Een afwijking met betrekking tot het indalen van de testikels kan een mogelijke erfelijke grondslag hebben.

Katers waarvan de testikel(s) niet op natuurlijke wijze ingedaald is/zijn in de balzak, mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens (katertjes) waarvan de testikel(s) (nog) niet op natuurlijke wijze ingedaald is/zijn in de balzak mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Hart

Cardiomyopathie: pathologische toestand van de hartspeer, waardoor deze in functie tekortschiet. Enkele vormen van cardiomyopathie zijn erfelijk.

Congestieve cardiomyopathie: dilatatie (verwijding) van het hart.

Hypertrofische cardiomyopathie (HCM): verdikking van de hartspeer. Afwijking is aangeboren maar vaak pas na jaren zichtbaar (echografie). Autosomaal dominant vererfend. Meest voorkomende hartziekte bij katten.

Restrictieve cardiomyopathie: cardiomyopathie die leidt tot vermindering van de vulling van de hartkamers.

Aortastenose: vernauwing van het aorta-ostium (opening).

Ductus arteriosus persistens = open ductus Botalli: aangeboren afwijking. Na de geboorte niet gesloten (wat normaal wel gebeurt) verbinding tussen de aorta en a. pulmonalis, veroorzaakt 'hartruis'.

Valva atrioventricularis sinistra insufficiëntie = Valva mitralis insufficiëntie: het onvoldoende sluiten van de klep tussen linkerboezem en linkerkamer.

Tetralogie van Fallot: aangeboren meervoudige hartafwijking.

Valva atrioventricularis dextra insufficiëntie = valva tricuspidalis insufficiëntie: het onvoldoende sluiten van de klep tussen rechterboezem en rechterkamer.

Ventrikelseptumdefect = ventriculusseptumdefect of atriumseptumdefect: opening in het tussenschot van de hartkamers. Vaak aangeboren.

Katten met een hartafwijking, in welke vorm dan ook, mogen niet worden gebruikt als fokkat.

Kittens met een hartafwijking, in welke vorm dan ook, mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Klieren / Hormonen

Dyscrinie = dyscrinie: verkeerde werking van klieren.

Diabetes mellitus type I = suikerziekte: ziekte veroorzaakt door onvoldoende productie of werking van het pancreashormoon (alveesklier).

Schildklierafwijkingen. Aangevoerd door bloedonderzoek (T4 bepaling):

Hyperthyr(e)oidie = hyperthyr(e)oidisme, hyperthyreose: verhoogde werkzaamheid van de schildklier.

Hypothy(e)oidie = hypothy(e)oidisme, hypothyreose: onvoldoende werkzaamheid van de schildklier.

Katten met een verstoorde hormoonwerking mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een verstoorde hormoonwerking mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Luchtwegen

Astma = asthma: belemmering in de doorgankelijkheid van de kleinere luchtwegen.

CARA: Verzamelnaam voor chronische virale, bacteriële, allergische en hyperreactieve aandoeningen van de slijmvliezen van de ademhalingsorganen.

Katten met een aandoening van de luchtwegen mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aandoening van de luchtwegen mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Maag

Congenitale pylorospasmus = congenitale pylorushypertrofie = pylorus stenose: ondoorgankelijkheid van de maaguitgang. Waarschijnlijk familiair verervend.

Nieren

Nefritis chronica interstitialis: chronische nierontsteking lijdend tot een schrompelnier (nefrocirrose).

Polycystic Kidney Disease (PKD): Aandoening waarbij cystes in de nieren voorkomen. Aangeboren afwijking, meestal pas op latere leeftijd klachten. Vanaf een leeftijd van 6 maanden middels echografie aantoonbaar. Autosomaal dominant verervend.

Katten met P.K.D. mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens met P.K.D. mogen niet weggedaan worden als fokkat. (Zie het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV artikel 20.4 voor overgangsregels)

Ogen

Aplasia palpebrae: niet of onvoldoende aanleg van de ooglidrand. Aangeboren afwijking. Waarschijnlijk erfelijk.

Cataract = cataracta: grijze staar, ooglensvertroebeling. Sommige vormen veroorzaakt door een oogwond. Soms erfelijk, waarschijnlijk recessief verervend.

Entropion = entropium = entropie: naar binnen gekeerd zijn van de oogleden. Soms t.g.v. een oogwond of oogafwijking waardoor de kat met het oog gaat 'knijpen'. Meestal een aangeboren verkeerde stand van de oogleden. Familiair verervend.

Glaucoom = glaucoma: groene staar, veroorzaakt door verhoogde druk binnen het oog.

Heteroforie: afwezigheid van het normale evenwicht tussen de verschillende oogspieren, waardoor een latente neiging bestaat tot een ongelijke stand van de ogen.

Lenluxatie = lensdislocatie: verdraaiing van de ooglens.

Microftalmie = microphthalmus: aangeboren kleinheid van de oogbol.

Ooglidtumoren. plaveiselcelcarcinoom of basaalcelcarcinoom. Meest voorkomend bij witte katten.

Oogtumoren. Irismelanoom.

Progressieve Retina Atrofie (PRA): Degeneratieve aandoeningen van het netvlies. Type 1: autosomaal recessief verervend. Type 2: autosomaal dominant verervend.

Strabismus: scheelzien. Kan een spierafwijking zijn (heteroforie) maar ook een gevolg van een hersenafwijking. Erfelijk.

Katten met een aangeboren (en/of mogelijk erfelijke) oogafwijking mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens met een aangeboren (en/of mogelijk erfelijke) oogafwijking mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Tyflose = typhlosis: blindheid.

Blinde katten, of zeer slecht ziende katten mogen niet gebruikt worden als fokkat. Blinde of zeer slecht ziende kittens mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Oren

Doofheid: onvermogen om te horen.

Hemianacosis: doofheid aan een zijde.

Katten die aan één of beide zijden niet, of zeer slecht horend zijn, mogen niet worden gebruikt als fokkat. Kittens die aan één of beide zijden niet, of zeer slecht horend zijn, mogen niet worden weggedaan als fokkat.

(Zie veterinair reglement artikel 21: doofheid bij witte katten).

Het gehoor van katten kan getest worden door middel van: BERA test (= BEAR = BAEP = ABEP). Afkorting van brainstem evoked response audiometry, audiometrische test.

AFWIJKINGEN EN ZIEKTES VAN BOTTEN, KRAAKBEEN E.D.

Osteochondropathie: ziekte van bot en kraakbeen.

Algemeen: Katten die lijden aan een aangeboren bot- en/of kraakbeenaandoening, of aan een chronische, ongeneeslijke bot- en/of kraakbeenaandoening mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens die lijden aan een aangeboren bot- en/of kraakbeenaandoening, of aan een chronische, ongeneeslijke bot- en/of kraakbeenaandoening mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Chondropathie/Chondrosis (ziekte van kraakbeen) en diverse kraakbeenafwijkingen.

Voorbeeld: achondroplasie, dyschondroplasie = chondrodysplasie: korthed van de ledematen, groot hoofd en een vrij normale ontwikkeling van de romp, condrodystrofie, achondroplasie, dyschondrosis: stoornis in de groei van het kraakbeen, osteochondrodystrofie: groeistoornis van bot en/of kraakbeen.

Katten met een chronische, ongeneeslijke ziekte van het kraakbeen of met een aangeboren kraakbeenafwijking mogen niet worden gebruikt als fokkat. Kittens met een chronische, ongeneeslijke ziekte van het kraakbeen of met een aangeboren kraakbeenafwijking mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Osteochondrodystrofie: groeistoornis van bot en/of kraakbeen.

Osteopathie: ziekte van beenweefsel.

Osteopsathyrose: broosheid en bijzondere breekbaarheid van de beenderen.

Osteoporose = osteoporosis: botontkalking, algemene of plaatselijke afname van de hoeveelheid botweefsel (atrofie).

Hyperostose = hyperostosis: op verschillende plaatsen optredende botverdikking.

Osteosclerose: verharding van het been.

Katten met een chronische, ongeneeslijke botziekte of een aangeboren botafwijking mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een chronische, ongeneeslijke botziekte of een aangeboren botafwijking mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Borstkas

Pectus carinatum = pectus gallinaceum: misvorming van de borstkas waarbij het borstbeen naar voren uitsteekt en de zijvlakten van de borst en ribben ingezonken zijn.

Pectus excavatum: sterke intrekking van het onderste deel van het borstbeen, waardoor een diepe kuil is gevormd.

Katten met een afwijking van de borstkas mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens met een afwijking van de borstkas mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Gebit

Oligodontie: te weinig aangelegde tanden in het gebit.

Katten met een aangeboren gebitsafwijking mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren gebitsafwijking mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Schedel

Allocefalie = dyscranie: afwijkingen in de anatomie van de schedel.

Dyscefalie : misvorming van het hoofd of gelaat. Voorbeeld: Brachygnathie: aangeboren onderontwikkelde boven- en onderkaak. Brachycefalie: te korte voor-achterwaarde diameter van de hersenschedel ten opzichte van de schedelomtrek.

Onderbeet en overbeet (psalidontie) waarbij bij gesloten bek tanden zichtbaar zijn.

Encefalocele = hernia cerebri: hersenbreuk. Uitstulping van de hersenvliezen door de schedelbeenderen. Meestal aangeboren en autosomaal recessief verervend.

Cheiloschisis complicata/ cheilognathopalatoschisis: gesleten lip, kaak en gehemelte. Waarschijnlijk polygenetisch verervend.

Palatum fissum = palatoschisis: gespleten verhemelte. Labium leporinum: hazenlip. Waarschijnlijk polygenetisch verervend.

Urano coloboma: aangeboren spleet in een deel van het harde gehemelte.

Katten met een aangeboren afwijking in de anatomie van de schedel, niet vallend binnen de normen vastgesteld bij rasgebonden eigenschappen, of die behandeld zijn in verband met een aangeboren afwijking in de anatomie van de schedel, mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren afwijking in de anatomie van de schedel, niet vallend binnen de normen vastgesteld bij rasgebonden eigenschappen, of die behandeld zijn in verband met een aangeboren afwijking in de anatomie van de schedel, mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Skeletafwijkingen

Wervelkolom

Wervelkolomafwijkingen (spondyl = wervel, spina = wervelkolom)

Voorbeelden: spondylose = spondylosis, spondylatrofy, spondylolyse

Vertebrale afwijkingen: m.b.t. de wervels.

Spinale dysrafie: aangeboren afwijking van de wervelkolom. Bijvoorbeeld: spina bifida = spinale dysrafie: open rug, aangeboren dorsale spleet in één of meer, meestal lumbale wervels.

Katten met een aangeboren afwijking van de wervelkolom of met een verkregen ongeneeslijke wervelkolomaandoening mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren afwijking van de wervelkolom of met een verkregen ongeneeslijke wervelkolomaandoening mogen niet worden weggedaan als fokkat.

SPIEREN, GEWRICHTEN

Arthropathie = artropathie: gewrichtsziekten

Dysartrose = dysarthrosis: afwijking in de functie van een gewricht, gewrichtsmisvorming.

Myopathie = myopathia: ziekte van de spieren, spieraandoening als zelfstandige ziekte.

Algemeen: Katten met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van spieren en/of gewrichten mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van spieren en/of gewrichten mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Incontinentie = incontinentia: het onvermogen om de ontlasting of urine op te houden.

Luxatie = luxatio: ontwrichting, uit het lid geraken (dislocatie), meestal gepaard gaande met inscheuring van gewrichtsbanden en – kapsels, kan aangeboren en erfelijk zijn.

Bekend voorbeeld: patella luxatie, mogelijk erfelijk.

Myasthenie = myasthenia: spierzwakte.

Myatonie = myatonis = amyotonie: spierslakte, afwezigheid van (of onvoldoende) spiertonus.

Myatrofie = amyotrofie: atrofie van spieren.

Atrophia musculorum: atrofie van de skeletspieren.

Reumatisme = rheumatismus: verzamelnaam voor ontstekingsachtige aandoeningen van het bewegingsapparaat en omliggende steunweefsels, hoofdzakelijk gekenmerkt door zwelling, pijn en functiestoornissen.

Cerebral palsy = cerebral paralyse: Aandoening van de motorische eigenschappen van de ledematen (houdings- en bewegingsanomalieën). Kan veroorzaakt zijn door infantilis encefalopathie, infantilis encephalopathia: verzamelnaam voor verschijnselen van vroegere letsels in ontwikkeling van de hersenen.

Spastisch syndroom = spastische verlamming: Spasticiteit. Verhoging van de spierspanning in de aangedane ledematen, meestal met abnormale houdingsreflexen, waardoor normale motorische ontwikkeling wordt belemmerd. Kan een gevolg zijn van een aangeboren, autosomaal recessief verervende stofwisselingsstoornis.

Knie

Patella luxatie: knieschijf luxatie. Waarschijnlijk polygenetisch verervend.

Katten met patella luxatie mogen niet worden gebruikt als fokkat. Kittens met patella luxatie mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Oogspieren

Heteroforie: afwezigheid van het normale evenwicht tussen de verschillende oogspieren, waardoor een latente neiging bestaat tot een ongelijke stand van de ogen.

Strabismus: scheelzien.

Katten met een aangeboren afwijking van de oogspieren of met een aangeboren afwijking van de oogstand, mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren afwijking van de oogspieren of met een aangeboren afwijking van de oogstand, mogen niet weggedaan worden als fokkat.

HERSENEN, ZENUWSTELSEL

Cerebroopathie: algemene term voor hersenaandoeningen

Cerebellair syndroom: klinisch beeld bij aandoeningen van de kleine hersenen.

Algemeen:

Katten met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van hersenen en/of zenuwstelsel mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van hersenen en/of zenuwstelsel mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Algemeen

Dyssynergie = dyssynergismus: gestoorde coördinatie tussen spieren of organen.

Ataxie = ataxia: coördinatiestoornis, vnl bij het lopen, onzekere gang, veroorzaakt door gebrekkige samenwerking van de spieren bij aandoeningen van het zenuwstelsel. Sommige vormen van ataxie zijn erfelijk.

GM1/GM2 gangliosidosen: stapelingsziekte die ataxie veroorzaakt, lysosomale enzymdeficiëntie, autosomaal recessief verervend.

Dystonie = dystonia: labiliteit van de spanningstoestand in spieren door verbreking van het evenwicht in het vegetatieve zenuwstelsel.

Encefalopathie = encephalopathia: degeneratieve hersenaandoening.

Epilepsie (vallende ziekte).

Het aanvalsgewijs, meestal kortdurend, plaatsvinden van veranderingen in de elektrische activiteit van de hersencellen (abnormale, buitensporige ontladingen), met stoornissen in de hersenfunctie als gevolg. Intensiteit en aard van de verschijnselen zijn afhankelijk van de lokalisatie en van de mate waarin de hersenfunctie is gestoord.

Katten die lijden aan epilepsie of die epileptische aanvallen hebben gehad, mogen niet worden gebruikt als fokkat.

Kittens die lijden aan epilepsie of die epileptische aanvallen hebben gehad, mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Hydrocefalie = hydrocephalus: waterhoofd, abnormale hoeveelheid cerebrospinale vloeistof binnen de schedel, gaat gepaard met vergroting van de hersenschedel, openblijven van de fontanellen, dilatatie van de hersenkamers annex atrofie van het hersenweefsel. Waarschijnlijk recessief verervend.

Katten met hydrocefalie mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met hydrocefalie mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Myelopathie: ruggenmergsziekte, aandoening van het ruggenmerg.

Neurologische systeemziekte: ziekte van het centrale zenuwstelsel waarbij de aangetaste delen tot bepaalde geleidingsbanen behoren.

Neuropathie: zenuwaandoening, algemene term voor niet-ontstekingsachtige aandoeningen van het zenuwstelsel.

BLOED, BLOEDVATEN, LYMFESTELSEL

Angiopathie: ziekte van bloed- of lymfevaten.

Algemeen:

Katten met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van bloed, bloedvaten en/of het lymfestelsel mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren of ongeneeslijke aandoening van bloed, bloedvaten en/of het lymfestelsel mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Bloed

Hagemanfactorgebrek: bloedstollingsfactor XII ontbreekt. Autosomaal dominant verervend.

Hematonose = hemopathie: ziekten van het bloed.

Hematopathie: aandoening ontstaan door ziekelijke veranderingen in het bloed.

Hemoblastose = haemoblastosis: ziekte veroorzaakt door woekering van bloedvormend weefsel.

Voorbeeld: leukemie (niet te verwarren met FeLV dat veroorzaakt wordt door een virus).

Hemofilie: bloederziekte. Verhoogde bloedingneiging door een geslachtsgebonden (X-chromosaal) erfelijk stollingsdefect. Afwezigheid van of tekort aan een stollingsfactor.

Hypertensie = hypertensio = hypertonie: verhoogde slagaderlijke bloeddruk.

Lymfestelsel

Lymfadenopathie = lymphadenopathie = lymfadenose: afwijking van de lymfeklieren.

Lymfopathie: lymfeklierziekten.

WEEFSELS, HUID, HAAR

Algemeen:

Katten met een aangeboren afwijking (niet behorende tot de rasgebonden eigenschappen) van weefsels, huid of haar, of een ongeneeslijke aandoening van weefsels, huid of haar die normaal functioneren onmogelijk maakt, mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een aangeboren afwijking (niet behorende tot de rasgebonden eigenschappen) van weefsels, huid of haar, of een ongeneeslijke aandoening van weefsels, huid of haar die normaal functioneren onmogelijk maakt, mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Algemeen

Aplasia, aplasia.

Het niet of niet volledig tot ontwikkeling komen van een weefsel, orgaan of lichaamsdeel.

Dysplasie = dysplasia: abnormale vorming en groei van weefsel.

Cuticulaire asthenie: bindweefselafwijking, zwakke en overgevoelige huid. Waarschijnlijk dominant verervend.

Genodermatose: verzamelnaam voor huidziekten waarbij in het ontstaan erfelijke factoren een rol spelen.

Hypotrichose = hypotrichie = hypotrichosis: geheel ontbrekende of geringe haargroei. Waarschijnlijk recessief verervend.

Miliaire dermatitis: kleine huidontstekingen die een groot gebied kunnen beslaan. Verschillende oorzaken. Indien veroorzaakt door een allergie: fokverbod.

Sclerose = sclerosis: iedere ziekelijke verharding van weefsels, meestal berustend op de vorming van bindweefsel, kan overal in het lichaam optreden.

Trichiasis = phalangosis: het naar binnen gekeerd zijn van de oogharen, waardoor het oog voortdurend wordt geprikkeld.

DEFICIËNTIESYNDROOM

Een complex van symptomen ontstaan door gebrek aan bepaalde voor het normale leven noodzakelijke stoffen (bijvoorbeeld enzymen, hormonen) of door een vermindering van de immuniteit.

Algemeen:

Katten die lijden aan een aangeboren of ongeneeslijke deficiëntiestoornis mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens die lijden aan een aangeboren of ongeneeslijke deficiëntiestoornis mogen niet weggedaan worden als fokkat.

Allergie: een bijzondere, in de regel heftige reactie, door overgevoeligheid voor bepaalde stoffen van chemische of fysische aard, berustend op een wisselwerking tussen allergenen en humorale (bloedserum) antistoffen.

Atopie: vorm van overgevoeligheid die berust op een reactie tussen een allergeen en celgebonden antistoffen. Atopie is meestal erfelijk. Primaire atopie: geen desensibilisatie (on gevoelig maken voor een antigeen of allergeen) mogelijk.

Katten met een allergie/atopie, mogen niet gebruikt worden als fokkat.

Kittens met een allergie/atopie, mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Atrofie/atrophia: teruggang in de voedingstoestand van organen, waardoor deze kleiner worden en verschrompelen.

Auto-immuunziekten: ziekten waarbij het ontstaan in vele gevallen wordt toegeschreven aan het vormen van antistoffen tegen eigen lichaamsweefsel.

Voorbeeld: reumatoïde artritis: chronische gewrichtsreuma, collageenziekte.

Enzymdeficiëntie = enzymopathie: enzymziekte, tekort aan werking van één of meer enzymen.

Porfyrie = porphyria: Stoornis in de enzymatische synthese van het hemoglobine. Autosomaal dominant verervend.

Immunodeficiëntie: het niet goed functioneren van het afweermecanisme van de kat op het binnendringen van antigenen (lichaamsvreemde stoffen zoals bacteriën, virussen, allergenen etc.), tengevolge van een stoornis in de cellulaire en/of humorale (bloedserum) immuniteit.

Stapelingsziekte = stapelziekte = thesaurismose = Speicherkrankheit = storage disease: enzymdeficiëntie waardoor een ophoping van bepaalde stofwisselingsproducten in de lichaamscellen. Door stapeling kunnen ook vreemde materie in de cellen opgehoopt worden. Vaak erfelijk.

Overload: overbelasting van een orgaan door een te groot aanbod van metabole stoffen, bijvoorbeeld bij stapeling.

Lipodosen = lipidosen

GM1/GM2 gangliosidosen: stapelingsziekte, lysosomale enzymdeficiëntie, waarschijnlijk autosomaal recessief verervend.

Mannosidose: stapelingsziekte op grond van een lysosomale enzymdeficiëntie, waarschijnlijk autosomaal recessief verervend.

Mucopolysacharidosen (MPS): groep van stapelingsziekten op grond van lysosomale enzymdeficiëntie. Erfelijk (autosomaal recessief/dominant).

Katten die lijden aan een stapelingsziekte mogen niet worden gebruikt als fokkat.

Kittens die lijden aan een stapelingsziekte mogen niet worden weggedaan als fokkat.

Stofwisselingsdefecten: defecten in de gezamenlijke chemische veranderingen die in het organisme plaatsvinden om dit op te bouwen en te handhaven alsmede de omzetting (afbraak) van levende stof tot eenvoudige, uit te scheiden stoffen. o.a. veroorzaakt door enzymdefecten

IEM inborn errors of metabolism: aangeboren stoornissen van de stofwisseling. Tot de IEM behoren ziekten welke de stofwisseling betreffen van aminozuren, koolhydraten en vetten, de hemoglobinen, de plasma-eiwitten, e.a. Voorbeeld: vormen van diabetes, cystische fibrose, hemofilie.

Katten die lijden aan een stofwisselingsziekte mogen niet worden gebruikt als fokkat.

Kittens die lijden aan een stofwisselingsziekte mogen niet worden weggedaan als fokkat.

TOELICHTING GEZONDHEIDS- EN WELZIJSREGLEMENT NKFV

ALGEMEEN

ZIEKTEN

Ziekte, symptomen en syndroom

Ziekten gaan in de regel vergezeld van ziekteverschijnselen of symptomen.

Symptomen zijn het gevolg van een niet goed functioneren van organen en/of weefsels. We onderscheiden objectieve en subjectieve symptomen.

Objectieve symptomen zijn door een buitenstaander vast te stellen en zijn te meten. Voorbeelden zijn: koorts, bleekheid van slijmvliezen, abnormale stand van een ledemaat, etc.

Subjectieve symptomen worden door het dier waargenomen en zijn niet meetbaar. Voorbeelden zijn: jeuk, pijn, misselijkheid, etc. Omdat dieren subjectieve symptomen niet kunnen aangeven, moeten we proberen deze te herleiden uit hun gedrag.

Bij ziekte hebben we meestal te maken met een aantal verschijnselen die bij deze ziekte altijd gecombineerd aanwezig zijn en waardoor de ziekte valt te herkennen en te benoemen.

Het kan ook voorkomen dat een groep verschijnselen tegelijk aanwezig is, maar dat deze echter niet typisch bij één ziekte horen, maar bij meerdere ziekten kunnen voorkomen. We spreken dan van een *syndroom*.

Ziekteverloop

Een ziekte kan een plotseling begin vertonen, een *acute ziekte*, maar kan ook langzaam maar zeker ontstaan, een *chronische ziekte*. Een acute ziekte kan in een chronische ziekte overgaan. Een chronische ziekte kan op zijn beurt weer opflukeringen geven in het ziekteproces, we noemen dit *rechutes* of *exacerbaties*. Bij een chronische ziekte kan er ook verbetering van de klachten optreden, zonder dat er sprake is van genezing, dit noemen we een *remissie*.

Een ziekte kan vergezeld gaan van *complicaties*. Dit zijn onverwachte gebeurtenissen die zich voordoen tijdens het verloop van de ziekte en die de situatie verergeren.

Als een ziekte na genezing weer terugkeert spreken we van *recidief*.

Van *genezing* spreken we pas als de ziekteverschijnselen geheel zijn verdwenen.

Tot slot kennen we nog het begrip *prognose*, dit is de toekomstverwachting ten aanzien van de ziekte.

HET ONTSTAAN VAN ZIEKTEN

Er zijn vele oorzaken waardoor een dier zijn gezondheid kan verliezen. Daarnaast bestaan er nogal wat verschillen in de individuele gevoeligheid voor ziek worden. Dit heeft voor een groot deel te maken met de individuele verschillen in *weerstand* of *conditie*. Weerstand of conditie kan men omschrijven als de mate waarin het lichaam in staat is weerstand te bieden aan ziekmakende factoren. Deze weerstand of conditie is grotendeels constitutioneel bepaald. Onder *constitutie* verstaan we het totaal aan erfelijke eigenschappen die van de ouderdieren meegekregen zijn. De constitutie is dus genetisch bepaald.

Factoren die tot ziekte kunnen leiden.

Het is zelden zo dat één factor verantwoordelijk is voor een ziekte. In het overgrote deel van de gevallen is er sprake van een *multicausaal* oftewel *multifactorieel* ontstaan van de ziekte, waarbij *endogene factoren* (voorkomend uit het individu) zowel als *exogene factoren* (voorkomend vanuit de buitenwereld) een rol spelen.

endogene factoren

Endogene factoren komen voort vanuit het dier zelf en zijn meestal genetisch bepaald. In het DNA-materiaal zit een afwijking gecodeerd. De ziekte kan dan bij de geboorte aanwezig zijn (congenitaal) of zich tijdens het leven openbaren. Niet elke aangeboren afwijking is erfelijk, het is ook mogelijk dat beschadiging in de baarmoeder de etiologische (exogene) factor is geweest.

Tot de endogene factoren wordt ook gerekend het disfunctioneren van organen en weefsels waardoor nieuwe ziekten ontstaan.

exogene factoren

De meeste oorzaken van ziekten komen van buitenaf, de exogene factoren. Deze factoren kunnen in groepen worden onderverdeeld:

- fysisch (natuurkundig)
- chemisch (scheikundig)
- biologisch
- oorzaken gelegen in de voeding

Een voorbeeld van de exogene fysische factoren zijn de genetische aspecten ten gevolge van radioactieve stralingsenergie. Bijzonder gevoelig voor deze straling zijn DNA en RNA; daarbij zijn vooral de snel delende cellen kwetsbaar. Worden de geslachtscellen getroffen dan kunnen er mutaties (verandering in het erfelijk materiaal) optreden, die pas bij de nakomelingen zichtbaar worden.

selectie

Door selectie kan de ongewenste uitwerking van bepaalde gendefecten voorkomen worden. Het doel is dierlijk leed te beperken of te voorkomen. Maar het is echter onmogelijk om alle erfelijke afwijkingen te voorkomen. Elk dier heeft risico op nakomelingen met erfelijke of aangeboren ziekten.

erfelijkheidsvoorlichting

Erfelijkheidsvoorlichting en de ook wel gebruikte term erfelijkheidsadviesing zijn afgeleid van de Engelse term 'genetic counseling'. Deze term geeft aan dat het gaat om een communicatieproces, waarin ondermeer de volgende aspecten een rol spelen:

- het verkrijgen van inzicht in diverse aspecten van de aandoening, de diagnose, toekomstverwachting en behandelingsmogelijkheden van de ziekte
- het verkrijgen van inzicht in de mate waarin erfelijke factoren een rol spelen en de mate van het herhalingsrisico
- de mogelijkheden (of onmogelijkheden) om bij volgende nakomelingen de kans op de ziekte te beperken
- de keuze van de gedragslijn van de fokker die passend lijkt bij het risico.

Om voorschriften te geven ten aanzien van erfelijke aandoeningen moet duidelijk zijn om welke aandoening het gaat: er moet een diagnose gesteld zijn. Eventueel is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Dit hangt onder andere af van de aard van de diagnose, de zekerheid van de diagnose en of de overervingwijze van de ziekte altijd hetzelfde is. Welke onderzoeken geadviseerd en verricht moeten worden hangt af van genoemde punten, maar ook van de stand van de wetenschap, de beschikbare gegevens van de aangedane kat en diens familieleden. Uiteraard zal men door erfelijkheidsonderzoek altijd proberen te komen tot het vaststellen van de precieze mutatie in het erfelijk materiaal.

De kennis op het terrein van de genetica en de moleculaire biologie heeft een grote vlucht genomen. Er zijn nieuwe inzichten ontstaan in de structuur en de functie van het erfelijk materiaal (DNA) en in de vertaling van de genetische code via de synthese van eiwit naar een veelheid van processen in de lichaamscellen. Nieuwe technieken bieden meer mogelijkheden om in steeds vroegere stadia informatie te verschaffen over gezondheid en ziekte. Enkele voorbeelden daarvan zijn: het DNA-onderzoek, bepaalde eiwit-, bloed- en urineonderzoeken, het chromosomenonderzoek. De nieuw verworven kennis vergt zorgvuldigheid, verantwoordelijkheid, visie en misschien ook wel sturing en koersbepaling.

Als de ouderdieren nauw verwant zijn is de kans op erfelijke afwijkingen bij de nakomelingen groter dan bij niet-verwante ouderdieren. Elk dier kan drager zijn van defecte genen die een recessieve aandoening kunnen veroorzaken. De kans dat twee dieren dezelfde defecte genen dragen is niet groot. De kans wordt echter groter naarmate de ouderdieren meer verwant zijn. De kans dat beide dieren een aantal dezelfde goede erfelijke eigenschappen dragen is natuurlijk ook wat groter. Inteelt heeft echt niet alleen negatieve kanten.

Algemeen:

Fokdieren dienen in optimale conditie te zijn. Dit houdt automatisch in dat elke zieke kat niet voor de fok gebruikt mag worden. Ook katten met een aandoening die functieverlies van een of meerdere organen of lichaamsdelen teweeg brengt of kan brengen, mogen niet gebruikt worden als fokkat. Zelfs niet als de kat op het moment dat hij/zij ingezet zou worden voor de fok, (nog) geen last heeft van de aandoening.

Soms is er sprake van een tijdelijke ziekte of aandoening. Na genezing, als de kat weer in goede conditie is, kan het dier alsnog voor de fok worden gebruikt.

Andere aandoeningen zijn niet te genezen. Een kat met een dergelijke aandoening mag, omdat dekking en dracht altijd gepaard gaan met een bepaalde mate van stress die weerstandverlagend werkt, mede ter bescherming van de eigen gezondheid, niet gebruikt worden als fokdier.

Behalve ziektes en/of aandoeningen die nadelig zijn voor de gezondheid en het welzijn van het ouderdier, zijn er ook ziektes en aandoeningen waar het ouderdier misschien weinig of geen last van heeft, maar die doorgegeven kunnen worden aan het nageslacht en daar gezondheids- en/of welzijnsproblemen veroorzaken. Dan hebben we het niet alleen over besmettelijke ziektes, maar met name over erfelijke (en dus aangeboren) aandoeningen.

Er is nog te weinig onderzoek gedaan naar de erfelijke component van bepaalde afwijkingen bij de kat. Toch zijn er enkele ziektes en afwijkingen waarvan de erfelijkheid met redelijke zekerheid aangetoond is.

Katten die lijden aan, of drager zijn van, een erfelijke aandoening die lichamelijk of geestelijk lijden of disfunctioneren met zich meebrengt, mogen niet gebruikt worden als fokkat. Kittens die lijden aan, of drager zijn van, een erfelijke aandoening die lichamelijk of geestelijk lijden of disfunctioneren met zich meebrengt, mogen niet weggedaan of gebruikt worden als fokkat.

SPECIFIEKE BESMETTELIJKE AANDOENINGEN

FELINE LEUKEMIEVIRUS (FeLV)

FeLV is een virusinfectie. Het virus verspreidt zich via direct contact. Hierbij is speeksel de belangrijkste besmettingsbron. In mindere mate komt het virus voor in urine of ontlasting van de kat. Buiten de kat blijft het virus niet lang leven (zodra een druppel speeksel opgedroogd is, is het virus al niet meer actief). De kans op besmetting is het grootst bij katten die elkaar likken (sociaal contact, dekkingen). De kans dat uw katten een besmetting met FeLV opdoen op een show of via mensen (fokkers) die bij u op bezoek komen is vrijwel nihil.

De ziekte voorkomen is een kwestie van een goed catterybeleid. Laat bij elke kat die nieuw in uw cattery komt een FeLV-test doen. Vermijd elk contact tussen deze kat en uw eigen (FeLV-negatieve) katten totdat de uitslag van de test (negatief) binnen is. Indien u uw cattery besloten houdt d.w.z. elk contact tussen uw katten en katten van derden vermijdt, heeft u geen kans op FeLV.

Geef uw dekkingen laat dan niet alleen uw eigen kater testen, maar verlang van elke poes die bij hem komt een geldige FeLV-test (niet ouder dan een half jaar). Gaat u met uw poes weg voor een uitdekking, dan laat u niet alleen uw poes testen, maar u verlangt ook een recente FeLV-test van de kater. Maak hierop geen uitzonderingen.

Dekkingen: Houd de poes apart van de kater totdat ze goed krols is. Laat dan de kater erbij. Zodra de kater de poes een aantal keer gedekt heeft kan hij weg bij de poes. Herhaal dit eventueel enkele uren later. Daarna gaat de poes zo snel mogelijk naar huis. Houd tot die tijd de poes en kater weer gescheiden.

Als u een dergelijk beleid voert is de kans dat uw katten een FeLV-besmetting oplopen heel klein.

Zodra een kat in aanraking komt met het FeLV-virus maakt het lichaam antistoffen tegen het virus. De kat kan wat lichte ziekteverschijnselen vertonen maar dat is in dit stadium niet noodzakelijk. Na een à twee maanden is het virus aantoonbaar in het bloed.

Het is mogelijk dat een kat die net geïnfecteerd is de ziekte overwint. Die kat is dan de rest van het leven immuun voor FeLV. Zo'n kat heeft eerst een positieve FeLV-test, enkele weken later is de test negatief.

Ongeveer 30% van de katten raakt het virus echter niet kwijt. Ook al lijken zij gezond, ze zijn een blijvende infectiebron voor andere katten. Hooguit twee à drie jaar na de infectie zullen deze dieren ziekteverschijnselen gaan vertonen en uiteindelijk overlijden aan FeLV.

Er zijn verschillende testen die het virus in het bloed kunnen aantonen.

De FeLV-ELISA-test (serum) toont het virus al in een vroeg stadium van de besmetting aan. De test kan gedaan worden door een dierenarts. U heeft de uitslag nog dezelfde dag. Mits goed uitgevoerd is deze test heel betrouwbaar. In een enkel geval is de test vals positief. Laat bij elke positieve ELISA-test ter controle een IFT doen.

De IFT (immunofluorescentie test) wordt gedaan in een erkend laboratorium. Uw dierenarts maakt een bloeduitstrijkje of neemt een buisje bloed af dat opgestuurd wordt. Het duurt enkele dagen voordat u de uitslag heeft. De IFT kan een enkele keer vals negatief zijn.

Heeft u, op wat voor manier dan ook, een FeLV-besmetting in uw cattery opgelopen dan is het van belang dat u de zieke dieren met een negatieve test en de ogenschijnlijk gezonde dieren met een positieve test gescheiden houdt van de gezonde dieren met een negatieve test. Zieke dieren met een positieve test kunt u beter in laten slapen.

U kunt in uw eigen huis een "ziekenkamer" inrichten. Houd in deze kamer de leefomstandigheden voor de katten zo optimaal mogelijk, zodat een net geïnfecteerde kat alle kansen krijgt om het virus te overwinnen. Schoonmaken kan met water en zeep. Een ontsmettingsmiddel is niet noodzakelijk. Wissel wel van schoenen voordat u deze kamer betreedt en doe een schort o.i.d. voor, dat u alleen in deze kamer gebruikt. (Ook zieke dieren willen immers wel eens geknuffeld worden.)

Voordat u, komende vanuit deze kamer, contact heeft met uw andere katten wast u uw handen. Als u dan nog enkele minuten wacht voordat u zich tussen de gezonde katten begeeft is de kans op besmetting minimaal.

Het is mogelijk dat u het niet aandurft om de negatieve gezonde dieren in een huis te houden met de zieke en positieve katten. Dan kunt u proberen om de positieve kat(ten) te plaatsen bij iemand zonder katten die deze kat(ten) gescheiden kan houden van katten van derden. Natuurlijk brengt u deze persoon volledig op de hoogte van de problemen. U blijft verantwoordelijk voor de uit huis geplaatste kat(ten).

Als een kat met een tussentijd van drie maanden getest is en de uitslag van beide testen is positief, dan kunt u er van uitgaan dat de kat blijvend geïnfecteerd is en blijvend een besmettingsbron voor andere katten zal zijn. Heeft deze kat ziekteverschijnselen dan kunt u hem het beste laten inslapen. Genezing is niet mogelijk. Proberen de secundaire infecties te bestrijden ontaardt in een lijdensweg voor het dier.

Oogt de kat gezond dan kunt u proberen het dier te plaatsen bij mensen die geen andere katten hebben en die de mogelijkheid en verantwoordelijkheid hebben om het dier volledig gescheiden te houden van katten van derden. U zegt natuurlijk wat het dier mankeert en u wijst de nieuwe eigenaar erop dat de levensverwachting van de kat nog zo'n twee à drie jaar is. Wij adviseren u wel e.e.a. op schrift te zetten. Ook voor de nieuwe eigenaar geldt: zodra de kat ziekteverschijnselen vertoont meteen euthanasie.

Het is emotioneel heel moeilijk om ogenschijnlijk gezonde katten met een positieve test te isoleren van de negatieve katten of om ze uit de cattery te verwijderen. Besef wel dat deze maatregel genomen wordt om uw, nu nog gezonde dieren te beschermen. Laat u de positieve kat in contact met de negatieve katten dan verliest u straks niet alleen de al positieve kat maar waarschijnlijk uw hele kattenbestand.

FeLV komt gelukkig niet meer zo vaak voor in catteries. De meeste fokkers zijn zich bewust van het belang van het fokken met FeLV-negatieve dieren.

Helaas is het nog wel zo dat de ziekte niet helemaal verdwenen is. Er bestaat dus nog een kans dat u ermee geconfronteerd wordt.

Dit kan gebeuren door;

- A. Een ziektegeval in uw cattery, dat na onderzoek FeLV blijkt te zijn.
- B. Een van uw katten heeft ineens een positieve FeLV-test, zonder dat er dieren met ziekteverschijnselen binnen uw cattery zijn.
- C. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest blijkt binnen drie maanden na contact met uw kater te lijden aan FeLV of heeft een positieve FeLV-test. (In dit geval brengt u natuurlijk alle eigenaren van andere poezen die ook bij uw kater zijn geweest direct op de hoogte.)
- D. De kater waar uw poes ter dekking is geweest blijkt binnen drie maanden na contact met uw poes te lijden aan FeLV of heeft een positieve FeLV-test.
- E. Een door u verkochte kat ontwikkelt binnen drie maanden na verkoop FeLV of heeft een positieve FeLV-test. (Indien een door u verkochte kat, na verkoop niet in aanraking is geweest met andere katten en na een jaar (of nog langer) FeLV ontwikkelt kan de besmetting nog steeds bij u vandaan komen.)

In geval A en B heeft u FeLV in uw cattery en is het raadzaam u aan de sluitingsregels-FeLV te houden en alle katten te laten testen.

In geval C, D en E bestaat de kans dat u FeLV in uw cattery heeft.

In geval van C en D laat u minimaal de desbetreffende kater of poes testen. De besmetting kan bij u vandaan komen of u heeft de besmetting opgelopen via de andere kat. U sluit uw cattery totdat de uitslag van de test binnen is.

In geval E laat u, als het een kitten betreft (minimaal) de moederpoes van het kitten testen samen met eventuele nestgenoten. Indien het kitten voor de overdracht in aanraking is geweest met andere katten uit de cattery dienen deze ook getest te worden.

Betreft het een oudere kat dan dienen alle katten waar de besmette kat contact mee heeft gehad, getest te worden.

U sluit uw cattery totdat de uitslag van de testen binnen is.

Laat in geval van twijfel alle katten testen.

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen. Zelfs niet als de test van de betreffende kat negatief is.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
- c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis in andere kattenhuishoudens. (In geval van uit-huis-plaatsing 2c. adviseren wij u e.e.a. op schrift te zetten.)
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Laat al uw katten testen. Gebruik een FeLV-ELISA-test (serum) bij een dierenarts, of een IFT (Immunofluorescentie test) via een erkend laboratorium. Ook bij een IFT altijd serum meezenden!
- c. Scheid de positieve en negatieve dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de positieve dieren bij een volledig ingelicht persoon (zonder katten!) te plaatsen. U blijft zelf verantwoordelijk voor uw katten. Ook voor de uit huis geplaatste katten gelden de sluitingsregels. Als uit huis plaatsen niet mogelijk is creëert u thuis twee strikt gescheiden groepen.
- d. Hertest alle katten na drie maanden. De katten die voor de tweede keer positief zijn, zijn blijvend besmet met het virus. U moet deze dieren definitief uit uw cattery verwijderen. Een kat, zonder ziekteverschijnselen, die de eerste keer positief was en nu negatief kan weer terug in de cattery. Deze kat is waarschijnlijk voor de rest van zijn leven immuun voor FeLV. Een kat die eerst negatief was en nu positief moet gescheiden worden van de groep. De katten die twee keer negatief waren blijven in de groep.
- e. Indien nodig: test na drie maanden opnieuw.

U sluit voor minimaal drie maanden, maar in de praktijk zal het een veelvoud van drie maanden zijn. U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery een negatieve FeLV-test hebben en zij de laatste drie maanden niet in aanraking zijn geweest met FeLV-positieve katten.

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

FELINE INFECTIEUZE PERITONITIS (FIP)

FIP is een virusinfectie. Het is nog niet duidelijk hoe de ziekte ontstaat of hoe het virus overgedragen wordt. Ogenscheinlijk gezonde dieren kunnen drager zijn en het virus uitscheiden. Naar alle waarschijnlijkheid vindt besmetting plaats via direct contact met ontlasting of speeksel van een virusdragend dier. Het virus kan buiten de kat in extreme gevallen tot zeven weken actief blijven. Normaal is een periode tot twee dagen. De kans dat uw katten een besmetting met FIP opdoen via mensen (fokkers) is klein.

De kat wordt geïnfecteerd met een coronavirus. Dit kan een FIP-virus zijn maar ook een vrij onschuldig virus wat bij zo'n 80% van de raskatten voorkomt. Het lichaam vormt antistoffen tegen dit virus. Deze antilichamen zijn aantoonbaar in het bloed. De hoeveelheid van de antilichamen geeft men aan met een titer.

Hiervoor neemt de dierenarts wat bloed bij de kat af en stuurt dit naar een erkend laboratorium.

Een positieve titer (20/30 of meer) geeft alleen aan dat de kat in aanraking is geweest met een coronavirus. Deze katten kunnen uitscheiders zijn van een coronavirus, maar men weet niet van welk virus. Het bepalen van de hoogte van de antilichamen-titer is dus niet relevant in de vraag of een kat besmet is met FIP, het geeft enkel aan of de kat in aanraking is geweest met een corona-virus. Titerbepaling bij een gezonde kat is dan ook niet zinvol.

In 2001 is Faculteit diergeneeskunde te Utrecht (o.l.v. dhr. Egberink) begonnen met een onderzoek naar FIP. Indien u mogelijkwerwijs een FIP-infectie binnen uw cattery heeft is het raadzaam om via uw dierenarts contact op te nemen.

Aangezien het nog niet bekend is hoe de ziekte precies ontstaat is het niet mogelijk om aan te geven hoe u de ziekte kunt voorblijven. Wel zijn er enkele richtlijnen aan te geven die u kunnen helpen bij een zo'n goed mogelijk beleid om FIP te voorkomen.

Er zijn factoren die het ontstaan van FIP bevorderen. Deze factoren dient u te vermijden.

- Vermijd stress in de cattery.
- Houd de katten in kleine groepen.
- Een catterybestand van zo'n tien volwassen katten in een normale woning is genoeg. Beschikt u over veel ruimte dan is een bestand van twintig katten maximaal. Verdeel de hoeveelheid katten over de beschikbare ruimte.
- Geef de katten de ruimte.
- Opsluiten in kleine ruimtes veroorzaakt stress en stress doet de weerstand van de kat afnemen. Een verminderde weerstand kan een mogelijke FIP-infectie doen uitbreken.
- Hanteer een goede hygiëne.
- Ontlasting is waarschijnlijk de belangrijkste infectiebron voor FIP. Maak de kattenbak zo vaak mogelijk schoon en was deze geregeld uit met water en zeep (een ontsmettingsmiddel is niet noodzakelijk), vergeet niet het schepje regelmatig te wassen.
- Isoleer katten met verdachte ziekteverschijnselen.

Geeft u dekkingen en verlangt u van de poes die ter dekking komt geen negatieve coronavirus-titer houdt u dan aan de volgende regels:

- Zet de poes in een goed afgescheiden ruimte. Hanteer in deze ruimte een optimale hygiëne. Geef de poes een eigen schone kattenbak (en inhoud), gebruik hiervoor een schoon schepje, geef een schoon etens- en drinkbakje (en inhoud), etc. Deze attributen dienen niet in contact te komen met uw eigen katten.
- Houd de poes apart tot ze goed krols is, verwijder daarna alle attributen (kattenbak, etensbakje, drinkbakje, etc.) uit de ruimte waar de poes zit, maak de ruimte schoon (water en zeep) en zet er de kater bij.
- Laat de kater de poes enige keren dekken en scheid ze dan weer. (Bij een goed vruchtbare poes en kater zijn enkele dekkingen voldoende).
- Herhaal dit eventueel na enkele uren.
- Na meerdere geslaagde dekkingen kan de poes zo snel mogelijk naar huis.

Gaat u weg voor een dekking en spreken u en de katereigenaar af geen coronavirus-titer te laten bepalen, beding dan dat de katereigenaar aan bovengenoemde eisen omtrent de dekking voldoet.

Heeft u, op wat voor manier dan ook, een FIP-besmetting in uw cattery opgelopen, vastgesteld a.h.v. klinische verschijnselen, en/of middels sectie op overleden dieren, dan is het van belang dat u zieke dieren scheidt van de ogenscheinlijk gezonde dieren. Dieren met ziekteverschijnselen die niet direct op FIP wijzen houdt u apart in een ruimte. Sluit uw cattery voor minimaal vier maanden, vermijd stress en hanteer strikte hygiëne, waarbij u elk contact tussen voorwerpen uit de ziekenkamer en uw ogenscheinlijk gezonde katten vermijdt.

Zieke dieren met klinische verschijnselen die op FIP wijzen laat u controleren d.m.v. een biopsie of onderzoek van het buikvocht. Is de uitslag van de genoemde controle dusdanig dat u ervan uit kunt gaan dat het dier aantoonbaar FIP heeft dan kunt u het dier het beste laten euthanaseren. Genezing van FIP is niet mogelijk. Proberen de secundaire infecties te bestrijden onttaardt in een lijdensweg voor het dier.

Als al uw katten vrij zijn van ziekteverschijnselen en het laatste aangetoonde geval van FIP minimaal vier maanden geleden is, kunt u weer voorzichtig beginnen met cattery-activiteiten.

Wees alert op ziekteverschijnselen die duiden op een nieuwe uitbraak van FIP.

Indien gefokt wordt met dieren die niet in het bezit zijn van recentelijk bepaalde negatieve coronavirus-titers, bestaat er de mogelijkheid dat u geconfronteerd wordt met FIP.

Dit kan gebeuren door:

- A. Een sterfgeval binnen uw cattery, wat na sectie FIP blijkt te zijn.
- B. Een ziektegeval in uw cattery, wat na een biopsie of onderzoek van het ascites/pleuraalvocht FIP blijkt te zijn.
- C. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest overlijdt binnen vijf weken na contact met uw kater aan FIP.
- D. Een kater waar uw poes ter dekking is geweest overlijdt binnen vijf weken na contact met uw poes aan FIP.
- E. Een door u verkochte kat overlijdt binnen vijf weken na overdracht aan FIP.

In geval A en B heeft u FIP binnen uw cattery en dient u zich acuut aan de sluitingsregels FIP te houden.

In geval C en D bestaat er een kans dat u FIP binnen uw cattery heeft. De FIP kan bij u vandaan komen of u heeft de besmetting opgelopen via de besmette kat. U isoleert de desbetreffende kater of poes en houdt u aan de sluitingsregels-FIP.

In geval E is er een grote kans dat u FIP binnen de cattery heeft. U houdt u aan de sluitingsregels-FIP.

Indien een door u verkochte kat, na overdracht aan de nieuwe eigenaar niet in aanraking is geweest met katten van derden en na enkele weken (of nog veel langer) overlijdt aan FIP of aantoonbaar FIP heeft, kan de besmetting nog steeds bij u vandaan komen. Overleg in een dergelijk geval met uw dierenarts.

Indien u een (mogelijke) FIP infectie in uw cattery heeft sluit u uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal vier maanden.)

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
- c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen kat weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis.
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Verwijder de klinisch verdachte zieke dieren waarbij FIP vastgesteld is (biopsie, analyse ascites-/pleuraalvocht) uit uw cattery.
- c. Scheid zieke dieren, van de ogenschijnlijk gezonde dieren.
- d. Isoleer moederpoezen met kittens.
- e. Hanteer een goede hygiëne in de cattery.
- f. Vermijd stress in de cattery.

U sluit voor minimaal vier maanden.

U kunt uw cattery heropenen zodra er gedurende vier maanden:

- geen katten uit uw cattery zijn overleden aan FIP, of aantoonbaar FIP hebben ontwikkeld.
- geen van uw katten in aanraking is geweest met een kat die aanwijsbaar FIP ontwikkeld heeft.

Al uw katten dienen na de genoemde vier maanden, op het moment van controle door de dierenarts, geen klinische verschijnselen te vertonen die wijzen op een mogelijke besmetting met FIP.

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt opening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Na heropening kunt u voorzichtig weer beginnen met cattery-activiteiten. U dient nog maanden een goede hygiëne te betrachten en stress te vermijden.

FELINE IMMUNODEFICIENTIE VIRUS (FIV)

FIV is een virusinfectie. Het virus verspreidt zich via direct contact. Hierbij is speeksel dat in de bloedbaan terecht komt, de belangrijkste besmettingsbron. In de praktijk betekent dit dat besmetting in hoofdzaak plaatsvindt via bijtonden, de geïnfecteerde kat injecteert als het ware het virus in de bloedbaan.

De kans dat uw katten op een andere manier een FIV-infectie oplopen is vrijwel nihil.

De ziekte voorkomen is een kwestie van een goed catterybeleid. Laat bij elke kat die nieuw in uw cattery komt een FIV-test doen. Vermijd elk contact tussen deze kat en uw eigen (FIV-negatieve) katten totdat de uitslag van de test (negatief) binnen is. Indien u uw cattery besloten houdt, dat wil zeggen elk contact tussen uw katten en katten van derden vermijdt, heeft u geen kans op FIV.

Geeft u buitendeckingen laat dan niet alleen uw eigen kater testen, maar verlang van elke poes die bij hem komt een geldige FIV-test (niet ouder dan een half jaar). Gaat u met uw poes weg voor een uitdekking, laat dan niet alleen uw poes testen, maar verlang ook een recente FIV-test van de kater. Maak hierop geen uitzonderingen.

Dekkingen: De kans dat uw poes/kater de infectie via een dekking oploopt is minimaal. Gewoonlijk wordt er niet tot bloedens toe gebeten. Om elk risico te vermijden houdt u het contact tussen poes en kater zo kort mogelijk.

Zodra een kat in aanraking komt met het FIV-virus maakt het lichaam antistoffen tegen het virus. De kat kan wat lichte ziekteverschijnselen vertonen, maar dat is in dit stadium niet noodzakelijk. Pas een à twee maanden na besmetting zijn de antilichamen aantoonbaar in het bloed. Een besmette kat kan de eerste twee maanden een negatieve uitslag hebben! Een kat die een besmetting met het virus heeft opgelopen blijft voor de rest van het leven positief. Ook al lijkt de kat gezond, het is een potentiële besmettingsbron voor andere katten. Een gezonde, positieve kat kan het beste geplaatst worden bij mensen zonder andere katten, die de verantwoordelijkheid en de mogelijkheid hebben deze kat gescheiden te houden van katten van derden. Wij adviseren u wel e.e.a. op schrift te zetten. De levensverwachting van een FIV-positieve kat is vijf jaar.

Er zijn verschillende tests die de antistoffen in het bloed kunnen aantonen.

De FIV-ELISA-test (serum) toont de antistoffen één à twee maanden na besmetting aan. De test kan gedaan worden door een dierenarts. U heeft de uitslag nog dezelfde dag. Mits goed uitgevoerd is deze test heel betrouwbaar. In een enkel geval is de test vals positief. FIV komt niet vaak voor in catteries. Daarom is het verstandig om een positieve ELISA-test in een laboratorium d.m.v. een Western-Blot-test te laten bevestigen. Een negatieve ELISA-test is wel zeer betrouwbaar.

De IFT (immunofluorescentie test) en de Western-Blot test worden gedaan in een erkend laboratorium. Uw dierenarts maakt een bloeduitstrijkje of neemt een buisje bloed af. Dit wordt opgestuurd. Het duurt enige dagen voordat u de uitslag heeft. De IFT kan een enkele keer vals negatief zijn.

Heeft u, op wat voor manier dan ook, een FIV-besmetting in uw cattery opgelopen dan is het van belang dat u uw cattery sluit en al uw katten laat testen.

Verwijder alle dieren met een positieve test uit uw cattery. Zieke dieren, met een positieve test kunt u het beste laten inslapen. Bij ogenschijnlijk gezonde dieren met een positieve ELISA-test kunt u overwegen om te hertesten (IFT of Western-Blot). isoleer deze katten in de tussentijd.

Maak ook een aparte groep van katten met een negatieve test, maar met ziekteverschijnselen.

Kittens van een positieve moederpoes test u pas als ze minimaal 16 weken oud zijn. Test u ze eerder dan kan de uitslag vals positief zijn.

Hertest alle negatieve katten na drie maanden. Indien uw katten voor de tweede keer een negatieve test hebben en in de afgelopen drie maanden niet in aanraking zijn geweest met katten met een positieve test kunt u uw cattery weer openen.

FIV komt gelukkig niet zo vaak voor binnen catteries. Helaas is het daarom zo dat de meeste fokkers het belang van een FIV-test niet inzien.

Indien gefokt wordt met niet recentelijk geteste dieren bestaat de kans dat u geconfronteerd wordt met FIV.

Dit kan gebeuren door:

- A. Een ziektegeval in uw cattery, dat na onderzoek FIV blijkt te zijn.
- B. Een van uw katten heeft ineens een positieve FIV-test zonder dat er dieren met ziekteverschijnselen in uw cattery zijn.
- C. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest blijkt binnen drie maanden na contact met uw kater te lijden aan FIV of heeft een positieve FIV-test (IFT, Western-Blot).
- D. De kater waar uw poes ter dekking is geweest blijkt binnen drie maanden na contact met uw poes te lijden aan FIV of heeft een positieve FIV-test (IFT, Western-Blot).
- E. Een door u verkochte kat ontwikkelt binnen drie maanden na overdracht FIV of heeft een positieve FIV-test. De FIV-besmetting komt waarschijnlijk niet bij de nieuwe eigenaar vandaan. (Indien een door u verkochte kat, na overdracht niet in aanraking is geweest met katten van derden en na een jaar (of nog langer) FIV ontwikkelt, kan de besmetting nog steeds bij u vandaan komen).

In geval A heeft u zeker FIV binnen uw cattery en dient u zich acuut aan de sluitingsregels-FIV te houden. U laat al uw katten testen minimaal twee maanden nadat de FIV is geconstateerd.

In geval B is het zeker dat u FIV heeft in de cattery indien het een IFT of Western-Blot-test betreft. U houdt zich aan de sluitingsregels-FIV en laat alle katten testen twee maanden nadat de FIV geconstateerd is. Indien het een ELISA-test

betreft laat u de betreffende kat opnieuw testen via een laboratorium (IFT, Western-Blot). Totdat de uitslag binnen is sluit u uw cattery.

In geval C, D en E bestaat de kans dat u FIV binnen uw cattery heeft.

In geval van C en D laat u minimaal de desbetreffende kater of poes testen. De besmetting kan bij u vandaan komen of u heeft de besmetting opgelopen via de andere kat. Indien het minder dan twee maanden geleden is dat de poes en kater contact hebben gehad, laat u bij een negatieve test de kat hertesten drie maanden nadat de dieren bij elkaar zijn geweest. U sluit de cattery totdat de uitslagen van de testen binnen zijn.

In geval E laat u, indien het een kitten betreft, de moederpoes van het kitten testen samen met eventuele nestgenoten. Deze test dient te gebeuren minimaal twee maanden nadat het besmette kitten de cattery heeft verlaten. Indien het kitten voor de overdracht contact heeft gehad met andere katten, dan laat u deze ook testen. Gaat het om een oudere kat dan laat u, minimaal twee maanden nadat de besmette kat de cattery heeft verlaten, de katten testen waar de besmette kat contact mee heeft gehad. Totdat de uitslagen van de testen binnen zijn sluit u uw cattery.

Laat in geval van twijfel alle katten testen.

U sluit uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal drie maanden.)

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan eigen poezen, laat staan aan poezen van derden.
- c. U laat geen poezen dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis in andere kattenhuishoudens. (In geval van uit-huis-plaatsing adviseren wij u e.e.a. op schrift te zetten.)
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Laat al uw katten testen. (ELISA-test (serum), IFT, Western-Blot). Kittens van een positieve moeder pas testen na zestien weken.
- c. Verwijder de dieren met een positieve test uit uw cattery. Hertesten van een positieve ELISA (met een IFT of Western-Blot) alleen om vals-positief uit te sluiten.
- d. Hertest de dieren met een negatieve test na drie maanden.

U sluit voor minimaal drie maanden.

U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery een negatieve FIV-test hebben en zij de laatste drie maanden niet in aanraking zijn geweest met FIV-positieve katten.

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

Fungus, Dermatophyten, Schimmel

Een schimmelinfectie verspreidt zich via sporen. Deze sporen zijn heel klein en licht. Onder optimale omstandigheden blijven schimmelsporen buiten een dier nog een jaar in leven. In huidschilfers kunnen ze jaren overleven. Uw kat kan vrijwel overal en op allerlei manieren een besmetting oplopen.

De behandeling van een schimmelinfectie vergt heel wat offers van de cattery-eigenaar. Met een goed cattery-beleid is echter vrijwel elke schimmelinfectie te genezen!

De kat raakt geïnfecteerd via de huid. Niet elke schimmelspoor die op de huid komt veroorzaakt meteen een infectie. Bij een kat met verminderde weerstand en daar waar de huid vochtig is (rondom de ogen, de oorschelp, tussen de tenen of in huidplooiën), of als de kat wondjes heeft, is de kans op een infectie het grootst. De incubatietijd is ongeveer tien dagen.

In eerste instantie is alleen de buitenste laag van de huid besmet. De infectie zal echter snel via de haarzakjes naar het haar gaan. Door middel van sporen in en om huidschilfers en aangetaste haren verspreidt de schimmel zich razendsnel door de cattery.

In 60% van de gevallen is de schimmel direct aan te tonen met de lamp van Wood. De haren in de groeifase lichten groen op.

Door microscopisch onderzoek zijn sporen aantoonbaar in besmette huid en haren.

Voor een juiste bepaling van de schimmel wordt een kweek uitgevoerd. Bij een test volgens de MacKenzie methode zal de dierenarts gebruik maken van een steriele tandenborstel om op het gehele lichaam van de kat huid- en haarmonsters te nemen. Dit monster wordt in een papieren zak opgestuurd naar een erkend laboratorium (VMDC, EVL).

Een infectie voorkomen:

Schimmelsporen overleven het langst in een warme, vochtige donkere omgeving. Met een goede cattery-hygiëne verwijdert u eventuele binnengebrachte sporen voordat ze een kat kunnen infecteren.

Aangezien de meeste infecties in catteries ontstaan door aankoop van een besmette kat is het van belang om bij elke kat die nieuw in de cattery komt, meteen na aankoop een schimmeltest te doen (MacKenzie-test). Beschouw de kat totdat het tegendeel is bewezen als positief. U houdt de kat in absolute quarantaine. Pas als de test negatief is kan de kat bij uw andere katten geplaatst worden.

U kunt zelf schimmelsporen van elders meebrengen naar uw cattery. Denk hierbij aan een bezoek aan plaatsen met besmette dieren (katten, honden, paarden, runderen etc.). In geval van twijfel zult u zich, voordat u zich onder uw katten begeeft, moeten omkleden en ontsmetten (denk aan uw schoenen).

Uw katten kunnen een schimmelinfectie krijgen via bezoek wat schimmelsporen onder de schoenen of op de kleding meebrengt. Laat uw katten niet uitgebreid door bezoek op schoot nemen. In geval van twijfel desinfecteert u de ruimte waar het bezoek geweest is (spray).

Als u met uw kat op plaatsen komt waar misschien schimmelsporen zijn, zult u uw kat zoveel mogelijk afgeschermd van de omgeving moeten houden. Op een kattenshow houdt u uw kat in de kooi. Op shows waar u zelf de kat naar de keurmeester brengt is het risico op besmetting aardig afgenomen. Toch kunnen er nog steeds sporen in de lucht zweven. Voor alle zekerheid kunt u de kat na de show wassen in Mycophyt, de kat na het wassen goed droogdeppen of droogföhnen. Bij de dierenarts houdt u het reismandje op schoot en zet u de kat op een ontsmette onderzoektafel. Het reismandje en andere attributen ontsmet u meteen na thuiskomst van de show of dierenarts (Clinafarm spray).

De kans dat u een schimmelinfectie oploopt via een dekking is, als een van de katten besmet is, heel groot. De omstandigheden bij een dekking (direct lichamenlijk contact, warmte, vocht, bijt-wondjes) zijn optimaal voor een infectie. Geeft u dekkingen controleer de poes die bij u komt, meteen na aankomst op huidlaesies (korstjes), huidschilfers of afgebroken haren. In geval van twijfel geeft u de kat meteen mee terug.

Gaat u weg voor een uitdekking controleer dan de kater op huidlaesies, huidschilfers of afgebroken haren. In geval van twijfel neemt u de poes mee naar huis.

U verkleint het risico door een recente schimmeltest te vragen, of u verlangt een dierenartsverklaring, waarin de arts verklaart a) dat de poes/kater geen verschijnselen heeft die wijzen op een mogelijke schimmelinfectie en b) dat er het laatste half jaar in de cattery waar het dier is gehuisvest geen schimmelinfectie heeft geheerst.

Het is altijd mogelijk dat de kat een drager is. U ziet niets aan de kat, maar de kat verspreidt wel degelijk sporen.

Na een dekking kunt u zowel de poes als kater wassen in Mycophyt (droogdeppen of droogföhnen).

Een infectie kan ook ontstaan via een mens. Ringworm komt bij kinderen regelmatig voor en zelfs enkele vormen van zwemmerseczeem zijn een (ook voor katten) besmettelijke schimmelinfectie. Aangezien bij mensen meestal alleen de buitenste huidlaag geïnfecteerd is, zal een arts in eerste instantie zelf voorschrijven. Is de besmette plek na twee weken nog niet genezen dan kan het nodig zijn om ook een inwendige bestrijding toe te passen (pillen). Houd de aangetaste plek ten alle tijden bedekt, ook de mens verspreidt (in geringe mate) sporen. Desinfecteer elke vijf dagen de omgeving met spray (Clinafarm).

Het bestrijden van een schimmelinfectie:

U dient een schimmelinfectie meteen na het constateren ervan te behandelen. Hoe langer u wacht, hoe moeilijker de infectie te bestrijden is en hoe agressiever de behandeling zal zijn (met meer kans op complicaties).

Wilt u blijvend van een schimmelinfectie af, dan zult u heel rigoureuze te werk moeten gaan.

U gaat er van uit dat al uw katten besmet zijn (ook de katten waar u niets aan ziet) en dat uw hele huis (en andere ruimtes waar katten geweest zijn) vol zit met sporen.

U reinigt en ontsmet uw hele huis. Door veel en goed te stofzuigen verwijdert u de aangetaste haren en huidschilfers. Met stofzuigen verwijdert u echter niet alle sporen. Gebruik hiervoor schimmel- en schimmelsporen-dodend desinfectans (bv. Clinafarm-spray) voor alles wat u nat af kunt doen. Laat de spray minimaal een uur intrekken. Plaatsen waar u niet goed bij kunt bereiken u door gebruik te maken van gasblokjes (formalinedamp) (Koudijs).

U scheert alle katten. Op die manier verwijdert u de hoogst besmettelijke haren en heeft u zicht op de laesies. Herhaal dit na vier weken.

U behandelt alle katten in- en uitwendig.

Inwendig met Griseofulvine (dosering vanaf 60 mg/kg) voor een duur van minimaal zes weken. Kittens tot drie maanden en poezen in de eerste zes weken van de dracht kunnen beter niet met griseofulvine behandeld worden. Geef de tabletten tegelijk met een vetrijke voeding.

Uitwendig met Natamycine (Mycophyt), wassen om de vijf dagen, niet uitspoelen wel goed droogdeppen (niet föhnen).

Of Enilconazol (Imaverol), wassen om de vijf dagen, niet uitspoelen wel goed droogdeppen of droogföhnen.

Overleg goed met uw dierenarts over de behandeling!

Middelen om schimmel te bestrijden zijn nogal eens agressief. Griseofulvine en Mycophyt zijn vrijgegeven voor gebruik bij katten. Imaverol als desinfectans op de kat werkt zeker zo goed maar mag officieel niet voorgeschreven worden.

Ketoconazole (Nizoral) en Itraconazole (Trisporal) zijn tabletten die officieel niet vrijgegeven zijn voor gebruik bij katten.

De gehele schimmelbehandeling kent risico's i.v.m. de mogelijke bijwerking van griseofulvine. Ook Imaverol is, als de kat er veel van oplikt, schadelijk.

Wanneer een cattery schimmelvrij moet worden is het beter te starten met behandeling op het moment dat er geen drachtige poezen en/of kittens aanwezig zijn. Is dat niet mogelijk dan zijn er twee opties:

a) De meest effectieve manier om de schimmelinfectie te bestrijden: iedereen en alles goed behandelen, met het risico op lever- en/of zenuwstelselstoornis bij kittens jonger dan drie maanden (kan dodelijk zijn) en het risico op misvormde kittens van drachtige poezen die tijdens de eerste fase van de dracht griseofulvine hebben gehad.

b) Voorzichtig behandelen. Drachtige poezen wel scheren en wassen met Mycophyt. Kittens vanaf de eerste week wassen in Mycophyt. De kittens pas op een leeftijd van drie maanden behandelen met griseofulvine, alle andere katten dan ook nog minimaal zes weken mee behandelen. De infectiedruk is zo groot. Er zullen veel sporen verspreid worden. De kans dat de schimmel na zes weken behandelen verdwenen is, is klein.

- Natuurlijk zijn er tussenvormen te vinden. Het belangrijkste is echter dat alle katten tegelijk, op dezelfde manier en even lang (minimaal zes weken griseofulvine) behandeld worden.

Overleg goed met uw dierenarts, deze kan de ernst van de situatie beoordelen en daar een behandlungsplan naar opstellen.

Heeft u uw katten gedurende minimaal zes weken behandeld met griseofulvine en zijn alle laesies genezen dan laat u alle katten testen. Vermeld bij de test dat de katten onder behandeling zijn. De katten mogen in de twee weken voorafgaande aan de test niet uitwendig behandeld zijn met een schimmeldodend middel. Ga door met behandelen totdat de uitslagen van alle testen negatief zijn. Als alle MacKenzie-testen negatief zijn kunt u uw cattery als schimmelvrij beschouwen. Wees nog maanden bedacht op een nieuwe besmetting. Wacht ongeveer zes weken voordat u een poes laat dekken, dit om er zeker van te zijn dat de infectie genezen is.

Een schimmelinfectie komt geregeld voor in catteries. Door de gemakkelijke manier waarop een schimmelinfectie zich verspreid is ondanks een goed catterybeleid een infectie niet altijd te voorkomen.

De kans dat u ooit geconfronteerd wordt met een schimmelinfectie in uw cattery is aanzienlijk.

Dit kan gebeuren door:

- A. Een van uw katten krijgt ineens huidlaesies (beschadiging van de huid), of huidschilfers, of afgebroken haren, die na onderzoek een schimmelinfectie blijken te zijn.
- B. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest blijkt binnen vier weken na contact met uw kater een schimmelinfectie te hebben.
- C. De kater waar uw poes ter dekking is geweest blijkt binnen vier weken na contact met uw poes een schimmelinfectie te hebben.
- D. Een door u verkochte kat blijkt binnen vier weken na verkoop een schimmelinfectie te hebben.

In geval A heeft u een schimmelinfectie binnen de cattery en dient u zich aan de sluitingsregels-schimmel te houden.

In geval B, C en D bestaat de kans dat u een schimmelinfectie binnen uw cattery heeft.

In geval B en C laat u minimaal de desbetreffende kater of poes testen. De besmetting kan bij u vandaan komen, of u heeft de besmetting opgelopen via de andere kat. U sluit uw cattery totdat de uitslag van de test binnen is.

In geval D laat u, als het een kitten betreft (minimaal) de moederpoes en eventuele nestgenoten van het kitten testen. Indien het kitten in contact is geweest met andere katten uit de cattery laat u deze katten ook testen.

Betreft het een oudere kat dan dienen alle katten waar de besmette kat contact mee heeft gehad getest te worden.

U sluit uw cattery totdat de uitslagen van de testen binnen zijn. Is een van de testen positief dan houdt u zich aan de sluitingsregels-schimmel.

U sluit uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal tien weken.)

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen. Zelfs niet als de test van de betreffende kat negatief is.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan eigen poezen, laat staan aan poezen van derden.
- c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis.
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.
- f. U vermijdt zoveel mogelijk bezoek aan plaatsen waar dieren zijn. (shows, catteries, vrienden etc.)
- g. Indien uw katten de afgelopen vier weken in contact zijn geweest met katten van derden waarschuwt u de desbetreffende eigenaren.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Behandel al uw katten tegelijk, ook de katten die niet besmet lijken. Heeft u andere huisdieren dan behandelt u die ook mee.
- c. Scheer (half)langhaar katten kaal. Herhaal dit na vier weken.
- d. Behandel inwendig met griseofulvine gedurende minimaal zes weken. Behandel uitwendig met Mycophyt gedurende minimaal vier weken, wassen om de vijf dagen, niet uitspoelen, wel droogdeppen. (Imaverol werkt zeker zo goed maar is niet vrijgegeven voor gebruik bij katten.)
- e. Ontsmet uw hele huis en andere ruimtes waar de dieren komen. Gebruik hiervoor een vloeibaar schimmel- en schimmelsporen-dodend middel (Clinafarm spray). Ontsmet elke ruimte eens in de vijf dagen. Aan het begin en het eind van de behandeling rookt u alle ruimtes uit met gasblokjes –formalinedamp- (Koudijs). Daarna goed luchten! (Verwijder uw katten uit de te behandelen ruimten.)
- f. Laat al uw katten testen. Test nadat de katten minimaal zes weken met griseofulvine behandeld zijn en alle uitwendige verschijnselen zijn genezen. Vermeld bij de test dat de katten in behandeling zijn. Voor de test dienen uw katten twee weken niet meer gewassen te zijn. Gebruik een MacKenzie-test uitgevoerd door een dierenarts. Het is mogelijk om meerdere dieren tegelijk te bemonsteren (een all-over test, maximaal drie katten per test). Deze testen dienen opgestuurd te worden naar een erkend laboratorium (VMDC, EVL). Ga door met behandelen totdat de uitslag van de test bekend is.
- g. Herhaal de behandeling indien één of meerdere testen positief zijn.

U sluit voor minimaal tien weken.

Uw cattery wordt heropend zodra alle katten in uw cattery een negatieve schimmeltest hebben.

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

NIESZIEKTE

Onder niesziekte van de kat verstaan we alle infecties van de bovenste (voorste) luchtwegen en de kopslijmvliezen. Men spreekt van het niesziektecomplex omdat er meerdere verwekkers een rol kunnen spelen.

Bijvoorbeeld: Feline Calici Virus (FCV)
 Feline Herpes Virus (FHV)
 Chlamydia Psittaci
 Bordetella Bronchiseptica

Deze kunnen alle een primaire virusinfectie veroorzaken. Daarna krijgen bacteriën de kans om secundair te infecteren. Het Feline Calici Virus (FCV) en het Feline Herpes Virus (FHV) veroorzaken zeker 80% van alle infecties aan de voorste luchtwegen. Ze worden als zeer besmettelijk en ziekmakend beschouwd.

Chlamydia (soms in combinatie met een ander virus) veroorzaakt zo'n 11% van de infecties. Bij huiskatten lijkt dit percentage te dalen.

Klinische verschijnselen

Feline Calici Virus (FCV)

Milde symptomen. Oog- en neusuitvloeiing, zweervorming in de mondholte (met name aan de bovenkant van de tong) en koorts. Gebrek aan eetlust, bindvliesontsteking van het oog, niezen. Vaak vage klinische verschijnselen van onduidelijke infecties, chronische mondholteontsteking, tot fatale longontsteking bij kittens. Soms een acuut met koorts gepaard gaand verlammingssyndroom (sporadisch ook na gebruik sommige verzwakte vaccins). Symptomen 2 - 4 dagen. Incubatietijd 24 uur.

Feline Herpes Virus (FHV-1)

Werd eerst Feline Rhinotracheitis Virus genoemd.

Klinische verschijnselen beginnen met sloomheid, geen eetlust, koorts en niezen. Soms overvloedig kwijlen.

Conjunctivitis (bindvliesontsteking van het oog) met serieuze (later slijmerig, etterende) oog- en neusuitvloeiing. Ernstig aangetaste katten hoesten en krijgen het benauwd. FHV kan longontsteking en hoornvliesontsteking veroorzaken.

Kittens kunnen sterven. Veroorzaakt soms chronische neusholte ontsteking. Directe overdracht via oog, neus en keelafscheiding tot meer dan drie weken na het begin van de ziekteverschijnselen. Symptomen 10 - 14 dagen.

Incubatietijd 2 à 6 dagen.

Bordetella bronchiseptica

Komt voor als mogelijke ziekteverwekker daar waar veel katten onder minder hygiënische omstandigheden worden gehouden. Het geeft symptomen van de wat diepere luchtwegen. Bordetellae zijn coccobacilli.

Chlamydia psittaci

Chlamydia psittaci is een bacterie. Klinische verschijnselen zijn conjunctivitis (begint aan één kant, na 5-10 dagen beide ogen) en een serumachtige ooguitvloeiing. Soms licht niezen en wat neusuitvloeiing. Een enkele keer complexe verschijnselen van depressie en kreupelheid. Symptomen 7 - 14 dagen dagen. Incubatietijd enkele dagen.

Overzicht van de typische klinische verschijnselen van een infectie met FHV, FCV, B.bronchiseptica en C.psittaci

<i>Klinische</i> Verschijnselen	FHV	FCV	B.bronchiseptica	C.psittaci
Depressie	+++	+	+	+
Niezen	+++	+	++	+
Speekselen	++	-	-	-
Conjunctivitis	++	++	-	+++
Ooguitvloeiing	+++	+	-	+++
Neusuitvloeiing	+++	+	+	+
Zweren in mondholte	+	+++	-	-
Hoornvliesontsteking	+	-	-	-
Longontsteking	(+)	+	+	+/-
Kreupelheid	-	+	-	-
Hoesten	(+)	-	++	-

+++ = opvallend, + = mild, (+) = zelden beschreven, +/- = subklinisch

Het virus komt binnen via de slijmvliezen van de mond, ogen en neus.

Het is moeilijk om aan de hand van de klinische verschijnselen de ziekteverwekker te bepalen. Het stellen van een definitieve diagnose kan alleen door isolatie van de verwekker (swabs uit de mondholte of van het oogbindvlies).

FCV en FHV worden verspreid vanuit de keelholte en zijn ook in oog- als neusvloeiing aanwezig. FCV wordt ook via de urine en feces verspreid, de besmettingswaarde hiervan staat niet vast. Verspreiding via de lucht wordt als niet belangrijk beschouwd. Overdracht vindt vooral plaats door direct contact (wassen) en van dichtbij niezen, soms via drink- en voerbakjes.

FHV blijft ongeveer 18 uur infectieus in vochtige omstandigheden en is met gangbare schoonmaakmiddelen te bestrijden. FCV kan langer dan een week buiten een gastheer overleven en is vrij resistent tegen schoonmaakmiddelen, maar kan vernietigd worden met een desinfectiemiddel.

Besmetting met Chlamydia vindt plaats via oog- en neusvocht van geïnfecteerde katten.

Bordetella bronchiseptica wordt uitgescheiden in de neus- en mondholte tot 19 weken na de infectie.

Als schoonmaakmiddel bij het bestrijden van een niesziekte-infectie kan het beste huishoudelijk bleekwater, met als actief bestanddeel natriumhypochloriet in een verdunning van 1:32 worden gebruikt.

Behandeling

De behandeling van niesziekte is gebaseerd op een goede verzorging, het schoonhouden van neus en ogen. Er zijn geen medicijnen die een virus bestrijden. Bij het behandelen van de secundaire bacteriële infecties wordt breed spectrum antibiotica aanbevolen. Bij ernstig zieke dieren kunnen vloeistoftherapie en speciale voeding nodig zijn. Bij chlamydie wordt oogzalf met oxytetracycline en eventueel een kuur oxytetracycline (let op: tandverkleuring bij kittens) of doxycycline aanbevolen.

Bij Feline B. Bronchiseptica oxytetracycline, doxycycline en enrofloxacin, B is resistent tegen trimethoprim en ampicilline. In geval van een door FHV veroorzaakte chronische neusholteontsteking dient indien mogelijk bacteriologisch onderzoek plaats te vinden om toepasselijk antibiotica te bepalen. Is dit niet mogelijk dan breed-spectrum antibiotica toedienen. De behandeling drie tot zes weken voortzetten. Een slijmoplossend middel kan de verschijnselen verlichten.

Vaccinatie

Bij kittens jonger dan vier weken is de afweerreactie na vaccinatie minder dan bij andere dieren. Vaccineren tegen een besmettelijke aandoening heeft dan minder zin. Kittens hebben een natuurlijke passieve immuniteit (maternale immuniteit) die ze de eerste levensdagen verkrijgen via de moedermelk (colostrum). Deze maternale immuniteit duurt bij FHV-1 zes à tien weken. Bij FCV drie tot wel veertien weken. Deze maternale immuniteit heeft een negatieve invloed op de vaccinatie. De vaccindeeltjes worden geneutraliseerd. Vaccinaties onder de twaalf weken (geldt ook voor kattenziekte) kunnen dus niet gegarandeerd worden en dienen altijd herhaald te worden.

Het is belangrijk er voor te zorgen dat poezen voor de dekking een niesziekevaccinatie krijgen zodat de maternale antilichamspiegel bij de kittens zo hoog mogelijk wordt. Eventueel tijdens de dracht een vaccinatie met dood vaccin geven.

Het vaccinatieschema dient in overleg met de eigen dierenarts plaats te vinden en is o.a. afhankelijk van het catterymanagement en de infectiedruk in de cattery.

Een vaccinatie tegen 'niesziekte' voorkomt de ziekte niet. De ziekte zal alleen milder verlopen.

Het FHV-1 is een stabiel virus. Al jaren wordt hier tegen hetzelfde vaccin gebruikt. Het vaccin beschermt circa zes maanden.

FCV verandert steeds. De entstof dient geregeld aangepast te worden. Het vaccin beschermt circa twaalf maanden.

Er zijn in Nederland verschillende soorten niesziekevaccins op de markt:

- Levende (verzwakte) systemische vaccins (injecties)
  - Geïnactiveerde (dode) systemische vaccins (injectie)
- (Levende (verzwakte) intranasale vaccins (neusdruppels) zijn in Nederland niet meer verkrijgbaar)

Deze vaccins zijn er:

- met en zonder panleukopenie (kattenziekte)
- met en zonder chlamydia

Levend (verzwakt) vaccin:

Na het verstrijken van de maternale immuniteit (met circa twaalf weken) is één enting voldoende (het advies is om na drie weken de vaccinatie te herhalen). Fabrikanten van vaccins bevelen vaak één vaccinatie met negen weken en een herhaling met twaalf weken aan. Daarna éénmaal per jaar.

Levende vaccins geven een betere, langduriger, bredere immuniteit dan dode vaccins.

Nadeel: (heftige) entreacties zijn mogelijk. De entreacties kunnen zijn: koorts, kreupelheid, slijmvlieslaesies in de bek, symptomen van de voorste luchtwegen.

Het vaccin is gevoelig voor inactiverende stoffen.

De bewaartemperatuur van het vaccin komt erg precies (3 à 8°C).

Alleen een vaccinatie die gegeven is aan een kat van twaalf weken (of ouder) geldt als volledige vaccinatie.

Geïnactiveerd (dood) vaccin:

Aanbevolen bij catteries waar geen niesziekteproblemen voorkomen. Na het verstrijken van de maternale immuniteit (circa twaalf weken) zijn twee vaccinaties nodig (tussentijd drie à vier weken). Fabrikanten van vaccins bevelen vaak één vaccinatie met negen weken en een herhaling met twaalf weken aan. Daarna éénmaal per jaar. Sommige vaccins kunnen gebruikt worden bij drachtige poezen.

Nadeel: er kan een allergische reactie optreden, zoals braken, diarree of een acute shock.

Een vaccinatie die gegeven is aan een kat van twaalf weken (of ouder) geldt als volledige vaccinatie. Deze vaccinatie dient de eerste keer na drie à vier weken herhaald te worden. Zonder deze herhaling (booster) wordt de vaccinatie als niet-volledig beschouwd.

Neusenting = intra-nasaal vaccin (levend) / niet meer verkrijgbaar:

Snelle immuniteitsopbouw, al twee dagen na vaccinatie. Minder onderhevig aan maternale interferentie dan andere vaccinatiemethodes. Verder veel nadelen o.a.: de beschermingsduur is kort, 50 - 70% kans op een entreactie, niet gemakkelijk toe te dienen, gevaccineerde katten kunnen het virus uitscheiden.

Chlamydia-enting.

Alleen levend vaccin. Werkt niet optimaal, korte beschermingsduur, onvolledige bescherming.

Feline Bordetellose-vaccinaties zijn in Nederland korte tijd gebruikt geweest. Deze vaccinatie is echter uit de handel genomen.

Een (heftige) entreactie (binnen 21 dagen na vaccinatie) bij levend vaccin is in principe altijd mogelijk, zeker wanneer het vaccinvirus per ongeluk via de natuurlijke infectieweg het lichaam kan binnendringen (via de lucht of oplikken vanaf de huid).

Een hierop gelijkende reactie is mogelijk indien de kat met een veldvirus in aanraking is gekomen voordat de door de vaccinatie opgewekte immuniteit is ingetreden.

Toediening van het vaccin in de spier heeft als voordeel dat er minder kans is dat er vaccin op de huid komt.

Een worminfectie, verlaagde weerstand, slechte lichamelijke conditie, stress en een behandeling met afweeronderdrukkende medicijnen (bijv. glucocorticosteroïde) kunnen de effectiviteit van de vaccinatie negatief beïnvloeden.

Een vaccinatiedoorbraak (reactie 21 dagen of later na vaccinatie) kan ook optreden als:

- de kat niet beschermd is vanwege met het vaccin interfererende maternale antilichamen
- de kat niet beschermd is vanwege een verkeerd bewaard of behandeld vaccin
- de immuniteit niet opgetreden of onderdrukt is vanwege erfelijke of verkregen afweerstoornissen (immunosuppressie)
- de kat een overdosis van het virus binnen krijgt
- de kat te snel achter elkaar gevaccineerd is (minder dan 2 weken tussentijd)
- de kat besmet wordt met een andere stam dan die in het vaccin zit.

Een ogenschijnlijke vaccinatiedoorbraak kan optreden indien de kat voor vaccinatie al besmet was met een veldvirus.

Chronische niesziekte

Dragerschap

Zowel FCV als FHV kunnen met tussenpozen terug komen in ogenschijnlijk genezen katten. Deze katten vertonen vaak zelf geen of milde ziekteverschijnselen, maar zijn wel een besmettingsbron voor andere katten. Ook gevaccineerde katten, die nauwelijks ziekteverschijnselen hebben gehad na een niesziekte-besmetting, kunnen drager worden.

Bij FHV ontwikkelt het virus een latente fase, waarin het stopt met de vermenigvuldiging en zich terugtrekt in de kat. In die periode wordt geen virus verspreid. Meestal vier tot elf dagen na een stressperiode wordt het virus weer zo'n twee weken actief. Een drager van het FHV kan zijn hele leven met tussenpozen virus uitscheiden.

Ongeveer 80% van de katten die een FCV-infectie hebben gehad blijft drager. FCV wordt vrijwel continu door een dragerdier uitgescheiden. De duur van de FCV-dragerstatus is wisselend, kan jaren duren, maar in de regel niet levenslang. Na 75 dagen is 50% van de dragers weer virusvrij.

Zelfs een niet-drager kan na een ernstige niesziekte besmetting chronische klachten houden door littekens en vergroeiingen in de neus en de traanbuizen.

Het is in de praktijk heel moeilijk om door middel van testen aan te tonen of een kat drager is van een niesziektevirus.

Indien u als fokker een goede registratie bijhoudt, is het mogelijk om aan de hand daarvan een mogelijke drager te ontdekken. Deze katten vertonen vaak enkele dagen na een periode dat hun weerstand verminderd is (na een show, na een dekking, stress binnen de cattery, etc.) milde niesziekteverschijnselen.

Voorkomen

Niesziekte binnen een cattery valt op geen enkele manier met 100% zekerheid te voorkomen. Een goed vaccinatieschema is de eerste stap om via immuniteit ernstige ziekteverschijnselen te voorkomen. Een niesziekevaccinatie tegen FCV en FHV is voor alle katten binnen de cattery verplicht. Katten (ook kittens) die u verkoopt dienen volledig gevaccineerd te zijn tegen niesziekte (FHV en FCV). In overleg met de eigen dierenarts dient een vaccinatieschema voor de cattery bepaald te worden, waarbij een vaccinatie gegeven aan katten van twaalf weken (of ouder) als volledige enting wordt beschouwd.

Daarnaast is een goed catterymanagement belangrijk.

Management:

- Zorg voor voldoende ruimte
- Verspreid de katten over de ruimte
- Zorg voor goede ventilatie, goede luchtvochtigheid en direct zonlicht
- Scheid zieke en gezonde dieren, vermijd indirect contact (kleding en handen verzorger)
- Hygiëne: Reinig en desinfecteer de omgeving en eet- en drinkbakjes
- Vermijd stresssituaties

Niesziekte komt helaas geregeld voor in catteries.

Helaas is het nog zo dat deze ziekte nooit helemaal zal verdwijnen. Vaak zijn er binnen een cattery katten die drager zijn van de virussen. Deze kunnen jonge katten of deels beschermde katten steeds opnieuw infecteren. Er bestaat dus voortdurend een kans dat u met niesziekte geconfronteerd wordt.

Dit kan gebeuren door:

A. Een sterftegeval in uw cattery, dat na onderzoek niesziekte blijkt te zijn.

B. Een van uw katten heeft ineens klinische verschijnselen van niesziekte, zonder dat er andere dieren met ziekteverschijnselen binnen uw cattery zijn.

- C. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest blijkt binnen zeven dagen na contact met uw kater te lijden aan niesziekte.
- D. De kater waar uw poes ter dekking is geweest blijkt binnen zeven dagen na contact met uw poes te lijden aan niesziekte.
- E. Een door u verkochte kat ontwikkelt binnen zeven dagen na verkoop niesziekte.

In geval A en B heeft u niesziekte in uw cattery en is het raadzaam u aan de sluitingsregels-niesziekte te houden totdat alle katten gedurende drie weken geen klinische verschijnselen van niesziekte hebben gehad.

In geval C, D en E bestaat de kans dat u niesziekte in uw cattery heeft.

In geval van C en D laat u minimaal de desbetreffende kater of poes klinisch onderzoeken of u houdt zelf de betreffende kat goed in de gaten. De besmetting kan bij u vandaan komen of u heeft de besmetting opgelopen via de andere kat. U sluit uw cattery minimaal tot drie weken na de betreffende dekking en isoleert de mogelijk besmette kat. Komen er gedurende de sluiting geen ziektegevallen binnen uw cattery voor dan kunt u uw cattery weer openen.

In geval E laat u, als het een kitten betreft (minimaal) de moederpoes van het kitten klinisch onderzoeken samen met eventuele nestgenoten. Indien het kitten voor de overdracht in aanraking is geweest met andere katten uit de cattery dienen deze ook onderzocht te worden. Betreft het een verkochte oudere kat dan dienen alle katten waar de besmette kat contact mee heeft gehad, onderzocht te worden. U kunt ook zelf de betreffende katten goed in de gaten houden, symptomen van niesziekte zijn vaak goed herkenbaar.

U sluit uw cattery minimaal tot drie weken nadat de betreffende kat uw cattery heeft verlaten. Zijn er in die tijd geen ziektegevallen binnen uw cattery geweest dan kunt u uw cattery weer openen.

Laat in geval van twijfel alle katten onderzoeken.

Wees in alle gevallen bedacht op een mogelijke drager van het niesziekte-virus.

U sluit uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal drie weken)

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen. Ook niet als de betreffende kat geen ziekteverschijnselen vertoont.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
- c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten (tijdelijk) uit huis (m.u.v. 2d).
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Behandel zieke dieren zo adequaat mogelijk (overleg met dierenarts). Houd de neus en ogen van alle katten goed schoon, geef bij een secundaire infectie breed spectrum antibiotica, etc.
- c. Scheid de zieke katten van de gezonde dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de zieke dieren in een goed te ontsmette ziekenkamer te plaatsen.
- d. Verwijder aangetoonde dragers uit de cattery. Herplaats deze katten na castratie bij een particulier zonder andere katten. Breng de nieuwe eigenaar op de hoogte van het dragerschap van de kat. (Het is in de praktijk heel moeilijk om door middel van testen aan te tonen of een kat drager is van een niesziektevirus. Indien een fokker een goede registratie bijhoudt, is het mogelijk om aan de hand daarvan een mogelijke drager te ontdekken. Deze katten vertonen vaak enkele dagen na een periode dat hun weerstand verminderd is (na een show, na een dekking, stress binnen de cattery, etc.) milde niesziekteverschijnselen.)
- e. Pas uw vaccinatieschema aan. In een cattery met mogelijk verhoogde infectiedruk zal het vaccinatieschema aangepast moeten worden. Overleg met uw dierenarts.

3. Catterymanagement.

- a. Vermijd stress

Hygiëne:

- b. Persoonlijke hygiëne. U bezoekt geen evenementen of huishoudens waar katten aanwezig zijn zonder dat u uzelf goed ontsmet heeft (schone kleding, handen gedesinfecteerd).
- c. Maak de cattery regelmatig schoon met bleekwater (natriumhypochlorietoplossing 1:32). Desinfecteer ook de eet- en drinkbakjes (spoel ze wel goed schoon).

Klimatologische omstandigheden:

- d. Houd de temperatuur in de cattery zo constant mogelijk tussen 17 en 26 °C.
- e. Zorg voor goede ventilatie (ventilatie is niet hetzelfde als tocht).
- f. Zorg voor direct zonlicht.

U sluit voor onbepaalde tijd. U kunt uw cattery heropenen zodra alle katten in uw cattery vrij zijn van niesziekteverschijnselen en zij de laatste drie weken niet in aanraking zijn geweest met katten met ziekteverschijnselen.

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

**Infectieuze Feline Panleukopenie Virus (FPLV) oftewel KATTENZIEKTE,
Infectieuze gastro-enteritis, Feline Parvovirus.**

Ondanks het feit dat kattenziekte door preventieve vaccinatie vrijwel niet meer voorkomt bij raskatten, is panleukopenie nog steeds een zeer belangrijke infectieuze aandoening bij katten over de gehele wereld. De ziekte kan bij alle katachtige voorkomen. Panleukopenie wordt veroorzaakt door een parvovirus en is nauw verwant aan het parvovirus van honden.

Symptomen:

Meestal: Ontbreken van eetlust, hoge koorts (40 C tot 41C) gedurende twee tot tien dagen en apathie. Schuimend, galkleurig braaksel. Na enkele dagen zakt de temperatuur tot 38,6 C à 39,2C, het braken gaat over. 24 uur later begint de tweede koortspiek met een darminfectie, buikpijn en waterige, stinkende diarree. Door het braken, de diarree en de weigering van de kat om te eten en drinken (vanwege de buikpijn) zal het dier snel uitdrogen. Zonder behandeling sterven de dieren na enkele dagen.

Kittens van 6 à 10 weken oud, waarbij de maternale afweerstoffen zijn uitgewerkt, kunnen binnen enkele uren na de eerste symptomen sterven, zonder eerst het typerende ziekteverloop gehad te hebben. Hoe ouder het dier, hoe milder de symptomen vaak zijn.

Het ziekteverloop is o.a. afhankelijk van de weerstand en de hoeveelheid natuurlijke afweerstoffen die de kat bezit en kan variëren van ernstige verschijnselen met dodelijke afloop binnen één dag, tot matige ziekteverschijnselen (vaak diarree) die weken aanhouden. Bij gevoelige dieren sterft ongeveer 90% van de kittens en 55% van de volwassen dieren.

Kittens kunnen al in de baarmoeder of vlak na de geboorte besmet worden. Het virus tast dan de kleine hersenen aan. Als deze dieren de infectie overleven blijven ze gedurende heel hun leven ongecontroleerde bewegingen houden (cerebellare hypoplasie / ataxie).

Het virus kan aangetoond worden in de cellen van een gestorven kat, maar dit is geen routineonderzoek. Routinematig worden feces onderzocht op aanwezigheid van het virus. Het antigeen kan aangetoond worden met behulp van een ELISA test. Deze test is in de acute fase van de ziekte positief. Indien de kat al langer is geïnfecteerd kan de test negatief worden omdat het virus wordt afgeschermd door antilichamen. Bij gevaccineerde katten is een test niet betrouwbaar.

Behandeling:

Bij braken en/of diarree geen voedsel geven. Als de kat water kan binnenhouden dit bij beetje geven (in de bek spuiten). Eventueel intraveneuze elektrolytoplossing (infuus om vocht toe te dienen). Breedspectrum antibiotica om een darminfectie te voorkomen.

Besmetting:

De incubatietijd is 2 tot 10 dagen, gewoonlijk 4 à 7 dagen. Om besmet te raken is direct contact niet nodig. Een kat kan het virus oppikken in de tuin, bij de dierenarts, via bezoek, kortom via alles waar een besmette kat mee in aanraking is geweest.

Het virus komt meestal via de mond de kat binnen (eet- en drinkbakjes, likken). Via de bloedbaan en de darmen bereikt het virus de organen die witte bloedlichamen aanmaken. Door afname van de witte bloedlichamen vermindert de weerstand van het dier.

Na besmetting treedt al virusverspreiding op voordat er klinische verschijnselen zijn. Het virus wordt overgedragen door braaksel, speeksel, traanvocht, feces, urine. Maar ook geïnfecteerde vlooiën kunnen door een beet het virus verspreiden.

Een kat die kattenziekte heeft gehad kan gedurende weken het virus uitscheiden. Acht weken na infectie scheiden de meeste katten geen virus meer uit. Katten die de ziekte overleven zijn gedurende de rest van hun leven immuun voor het virus.

Heeft u een kat met een parvovirus binnen de cattery gehad dan is twee maanden nadat de laatste kat klinische verschijnselen van kattenziekte heeft gehad, de directe infectie tussen katten onderling te verwaarlozen. De infectiedruk vanuit de besmette omgeving blijft nog geruime tijd aanwezig.

Het virus kan buiten de kat jarenlang infectieus blijven. Het is resistent voor vrijwel alle schoonmaak- en desinfectiemiddelen. Het kan wel vernietigd worden door formaldehyde. Eerst alles met gewoon schoonmaakmiddel reinigen. Dan een oplossing van 1 à 2% formaldehydeoplossing zeker een kwartier laten inwerken. Ruimtes die niet gedesinfecteerd kunnen worden met een vloeibaar middel, kunnen uitgerookt worden met formalinedamp. Na het ontsmetten moet de ruimte goed gereinigd worden. Meer gebruiksvriendelijke middelen zijn: parvotech (te verkrijgen bij de dierenarts) en natriumhypochloriet (huishoudelijk bleekmiddel) in een verdunning van 1 : 32.

Vaccinatie is de enige manier om op adequate wijze kattenziekte te voorkomen. Enting geeft normaal gesproken een 100% bescherming. Daarnaast is het van belang om kittens, totdat ze door vaccinatie goed beschermd zijn, op te laten groeien in ruimtes waarin geen ongevaccineerde (mogelijk besmette) katten zijn geweest.

Bij kittens, die gedurende hun eerste levensdagen moedermelk hebben gehad van een goed gevaccineerde poes, kunnen maternale afweerstoffen tegen kattenziekte soms zelfs tot meer dan twaalf weken aanwezig zijn. Door deze maternale afweerstoffen worden vaccindeeltjes geneutraliseerd. Als volledige enting geldt dan ook de vaccinatie die de kat op een leeftijd van twaalf weken of ouder gehad heeft. Voor maximale bescherming is het zinvol de enting drie à vier weken later te herhalen.

Geïnactiveerde (dode) vaccins

Na het verstrijken van de maternale immuniteit (met circa twaalf weken) zijn twee vaccinaties nodig (tussentijd drie à vier weken). Daarna éénmaal per jaar herhalen. Immuniteit ontstaat langzamer dan bij levende vaccins. Beïnvloedbaar door maternale afweerstoffen. Sommige vaccins kunnen gebruikt worden bij drachtige poezen.

Geattenuerde (levende) vaccins

Na het verstrijken van de maternale immuniteit (met circa twaalf weken) is één enting voldoende. Een maximale bescherming wordt verkregen als de vaccinatie na drie à vier weken herhaald wordt. Een jaar later de enting herhalen. Daarna om de twee jaar herhalen. Het geeft een snelle, langdurige immuniteit. Niet gebruiken bij drachtige poezen.

Serum-injectie (Voorheen serokat, nu in Nederland niet meer commercieel verkrijgbaar)

Passieve immunisatie. Kittens jonger dan zes weken die opgroeien in een besmette omgeving kunnen beschermd worden door serum met antistoffen toe te dienen. Het serum vervangt dan de maternale afweerstoffen. In een noodsituatie zouden bedreigde kittens die nog niet geïnfecteerd zijn, beschermd kunnen worden door een vaccinatie met serum (bloed) van de (goed gevaccineerde) moederpoes.

Vaccinatieschema

In een FPLV-vrije omgeving (geen virusuitscheidende katten, geen virus in de woonomgeving) mag men er van uit gaan dat kittens tot twaalf weken beschermd zijn door maternale afweerstoffen. Om risico's te vermijden kan men een eerste vaccinatie geven op een leeftijd van negen weken. Op een leeftijd van twaalf weken krijgen de kittens een volledig beschermende enting. Bij vaccinatie met een dood vaccin moet de enting drie à vier weken later herhaald worden. Daarna één maal per jaar herhalen. Bij vaccinatie met een levend vaccin is één enting op een leeftijd van twaalf weken voldoende. Een jaar later de enting herhalen. Daarna om de twee jaar vaccineren. Er zorg voor dragen dat fokpoezen genoeg afweerstoffen hebben voordat ze gedekt worden.

In een risico-omgeving een entieschema vaststellen in overleg met de dierenarts. Kittens met moederpoes isoleren. Afhankelijk van de infectiedruk kittens vaccineren met (6 -dood vaccin-) 9 en 12 weken. Een vaccinatie met dood vaccin nog herhalen met 15 à 16 weken, etc.

Fokkerleden van de N.K.F.V. mogen hun kittens alleen overdragen aan de nieuwe eigenaar als de kittens minimaal één volledige enting tegen kattenziekte hebben gehad. Een enting die gegeven is op het moment dat de kat twaalf weken of ouder is wordt beschouwd als een volledige enting.

Alle katten binnen een cattery (ook de katten waarmee niet gefokt wordt) dienen een geldige kattenziekevaccinatie te bezitten.

Kattenziekte komt door (verplichte) preventieve vaccinatie zelden voor in catteries. Indien u al uw katten tijdig laat vaccineren en uw (nog) niet gevaccineerde kittens niet blootstelt aan een mogelijke besmetting via niet-gevaccineerde katten of ruimtes waar niet gevaccineerde (mogelijk besmette) katten zijn geweest, is de kans dat uw katten panleukopenie oplopen vrijwel nihil.

Er vanuit gaande dat al uw katten goed gevaccineerd zijn tegen panleukopenie zijn er nog steeds enkele mogelijkheden om geconfronteerd te worden met kattenziekte binnen de cattery als uw ongevaccineerde kittens in aanraking komen met het virus op een moment dat zij niet (voldoende) beschermd zijn door maternale afweerstoffen. Of als vaccinatie bij de kittens, meestal jonger dan twaalf weken, (nog) niet geleid heeft tot volledige bescherming.

In deze gevallen heeft u kattenziekte in uw cattery en is het raadzaam u aan de sluitingsregels-kattenziekte te houden totdat alle katten gedurende twee maanden geen kattenziekteverschijnselen hebben gehad. Desinfecteer in die tijd geregeld de ruimtes en voorwerpen waar zich virus kan bevinden.

Zijn er in die tijd geen ziektegevallen binnen uw cattery geweest dan kunt u uw cattery weer openen.

Probeer te achterhalen op welke manier uw katten met het virus in aanraking zijn gekomen!

Heeft u, niet gevaccineerde, of niet goed gevaccineerde katten in uw cattery, dan zijn er naast genoemde mogelijkheden nog de volgende gebeurtenissen waaruit kan blijken dat u kattenziekte binnen uw cattery heeft.

- A. Een sterftegeval binnen uw cattery, dat na onderzoek kattenziekte blijkt te zijn.
- B. Een (of meerdere) van uw katten blijkt na onderzoek te lijden aan kattenziekte.
- C. Een poes die bij uw kater ter dekking is geweest, blijkt binnen tien dagen na contact met uw kater te lijden aan kattenziekte
- D. Een kater waarbij uw poes ter dekking is geweest, blijkt binnen tien dagen na contact met uw poes te lijden aan kattenziekte.
- E. Een door u verkochte kat ontwikkelt binnen tien dagen na verkoop kattenziekte.

In geval A en B heeft u zeker kattenziekte binnen de cattery en dient u zich aan de sluitingsregels-kattenziekte te houden totdat alle katten gedurende twee maanden geen klinische verschijnselen van kattenziekte hebben gehad.

In geval C, D en E bestaat de kans dat u kattenziekte in uw cattery heeft.

In geval van C en D laat u minimaal de desbetreffende kater of poes klinisch onderzoeken. De besmetting kan bij u vandaan komen, of u heeft de besmetting opgelopen via de andere kat. U sluit uw cattery tot minimaal drie weken na de betreffende dekking en isoleert de mogelijk besmette kat. Vertonen de geïsoleerde kat en uw andere katten, gedurende de sluitingsperiode van drie weken geen klinische verschijnselen van kattenziekte dan kunt u uw cattery weer openen. U

desinfecteert in de tussentijd de cattery zo adequaat mogelijk. Ook al is er geen kat besmet geraakt, het virus kan wel in uw cattery aanwezig zijn.

In geval E laat u, als het een kitten betreft (minimaal) de moederpoes van het kitten klinisch onderzoeken samen met eventuele nestgenoten. Indien het kitten voor de overdracht in aanraking is geweest met andere katten uit de cattery dienen deze ook onderzocht te worden. Betreft het een verkochte oudere kat dan dienen alle katten waar de besmette kat contact mee heeft gehad, onderzocht te worden.

U sluit uw cattery tot minimaal drie weken nadat de betreffende kat uw cattery heeft verlaten. Zijn er in die tijd geen ziektegevallen binnen uw cattery geweest dan kunt u uw cattery weer openen. U desinfecteert in de tussentijd de cattery zo adequaat mogelijk. Ook al is er geen kat besmet geraakt, het virus kan wel in uw cattery aanwezig zijn.

Indien u kattenziekte binnen uw cattery gehad heeft en het virus is niet goed uit de cattery verwijderd, kunt u nog jarenlang geconfronteerd worden met kattenziekte bij uw kittens. Het is dus ontzettend belangrijk om preventief te werk te gaan.

Preventie

- a. Zorg ervoor dat elke kat (die nieuw) in uw cattery (komt) een vaccinatie tegen kattenziekte heeft van minimaal tien dagen en maximaal één (dood vaccin) of twee (levend vaccin) jaar oud.
- b. Zorg ervoor dat uw (gevaccineerde) katten niet in aanraking komen met niet gevaccineerde katten.
- c. Laat uw (gevaccineerde) katten niet vrij rondlopen in (niet ontsmette) ruimtes waarin niet gevaccineerde (mogelijk besmette) katten komen.
- d. Vermijd contact tussen de eigenaren van zieke (kattenziekte) katten en uw katten.
- e. Vermijd contact tussen u en zieke (kattenziekte) katten van derden. Kom niet in nog niet ontsmette ruimtes waar zieke (kattenziekte) katten zijn geweest.
- f. Zorg ervoor dat een poes ongeveer een maand voor een dekking gevaccineerd wordt tegen kattenziekte. Dit om ervoor te zorgen dat de kittens een optimale hoeveelheid maternale antistoffen krijgen.
- g. Gaat u met uw poes ter dekking, zorg er dan voor dat de poes een recente kattenziekevaccinatie heeft en verlang dat alle katten binnen de cattery waarin de kater zich bevindt, gevaccineerd zijn tegen kattenziekte en dat de ruimte waarin de poes gedurende de dekking verblijft op adequate wijze gedesinfecteerd is.
- h. Geeft u dekkingen met uw kater, zorg ervoor dat al uw katten gevaccineerd zijn tegen kattenziekte, desinfecteer de ruimte waarin de poes ter dekking komt en verlang dat de poes die ter dekking komt een recente vaccinatie tegen panleukopenie heeft.

Sluiting in verband met kattenziekte.

U sluit uw cattery voor onbepaalde tijd. (Maar voor minimaal twee maanden)

Gedurende de sluiting houdt u zich aan de volgende regels:

1. Vermijd contact tussen uw katten en katten van derden.

Dit houdt in:

- a. U gaat met geen enkele kat showen. Ook niet als de betreffende kat geen ziekteverschijnselen vertoont.
- b. U geeft geen dekkingen. Niet aan een eigen poes, laat staan aan een poes van derden.
- c. U laat geen poes dekken. Niet door een eigen kater, laat staan door een kater van derden.
- d. U verkoopt geen katten, geeft geen katten weg en plaatst geen katten uit huis.
- e. U plaatst geen nieuwe katten in huis.

2. Houdt u aan de veterinaire richtlijnen.

- a. Volg de aanwijzingen van uw dierenarts op.
- b. Behandel zieke dieren zo adequaat mogelijk (overleg met dierenarts). Geef een breedspectrum antibioticum, in geval van uitdroging kan een infuus met vocht nodig zijn.
- c. Scheid de zieke katten van de gezonde dieren. Ideaal is het als u de mogelijkheid hebt om de zieke dieren in een goed te ontsmette ziekenkamer te plaatsen. Alle uitscheidingsproducten (speeksel, braaksel, feces, urine, traanvocht, etc.) van zieke dieren bevatten het virus.

In overleg met de dierenarts kan besloten worden om bij een aangetoonde acute besmetting met kattenziekte binnen de cattery, kittens jonger dan zes weken te beschermen met een seruminjectie (een serum (bloed van de moederpoes) met antistoffen tegen kattenziekte). Kittens jonger dan negen weken vaccineren met een dood vaccin. Kittens vanaf negen weken en volwassen dieren kunnen beschermd worden met een levend vaccin. Bij kittens de vaccinatie om de drie weken herhalen totdat ze twaalf weken zijn.

3 Catterymanagement.

Tijdens een infectie

- a. Vermijd stress
- b. Zorg voor een optimale weerstand bij de gezonde dieren

Hygiëne:

- c. Persoonlijke hygiëne. U bezoekt in de periode tot twee maanden nadat uw katten klinische verschijnselen van kattenziekte hebben vertoond geen evenementen of huishoudens waar katten aanwezig zijn.
- d. Maak de cattery minstens 1x daags goed schoon. Gebruik parvotech (verkrijgbaar bij de dierenarts), natriumhypochloriet (1 : 32) of een formalhyde-oplossing van 2%. Desinfecteer ook de eet- en drinkbakjes (spoel ze wel goed schoon) en de kattenbakken.

Zelfs met een goed catterymanagement en goede hygiëne is het een probleem om het kattenziektevirus uit uw cattery te verwijderen. In de praktijk zal het er op neerkomen dat u alle ruimtes en voorwerpen in het huis zeer goed zult moeten desinfecteren (eventueel uitroken met formalinegas -formalhydeblokjes worden gebruikt om duivenhokken uit te roken-).

4 Nazorg (na opening)

Laat bij het volgende nest de kittens (minimaal) vaccineren op een leeftijd van negen en twaalf weken. Tien dagen na de vaccinatie met twaalf weken moeten de kittens gecontroleerd worden door de dierenarts, zijn ze klinisch gezond dan mogen ze naar de nieuwe eigenaar.

Ontstaat er een nieuwe doorbraak van kattenziekte dan gelden de sluitingsregels opnieuw. Indien er geen infectie bij de kittens optreedt kunt u er van uit gaan dat het virus uit de cattery verdwenen is.

In geval van twijfel over een mogelijke besmetting met kattenziekte binnen uw cattery is het belangrijk om zieke dieren goed te isoleren en extra zorg te besteden aan de niet-gevaccineerde dieren. In de praktijk zullen dat kittens jonger dan twaalf weken zijn. Laat feces van de zieke dieren controleren op het virus. Mocht er een kat overlijden, laat sectie verrichten.

U sluit voor onbepaalde tijd. Zodra alle katten in uw cattery minimaal twee maanden vrij zijn van klinische verschijnselen van kattenziekte en zij de laatste drie weken niet in aanraking zijn geweest met katten met ziekteverschijnselen kunt u uw cattery weer openen. U weet pas zeker dat het virus uit uw cattery is verdwenen zodra u, na de sluiting, verschillende gezonde nesten heeft gefokt.

Indien het virus niet goed uit de cattery verwijderd is kunt u nog jarenlang geconfronteerd worden met kattenziekte bij uw kittens. Het is dus ontzettend belangrijk om preventief te werk te gaan.

Vaccineer al uw katten en herhaal deze vaccinatie tijdig. Zorg ervoor dat er geen niet-gevaccineerde katten in de cattery komen! Vermijd contact tussen uw katten (en uzelf) en niet gevaccineerde (mogelijk besmette) katten!

Sluiting van de cattery kan ook worden opgelegd door het bestuur van de vereniging, indien er sprake is van een goed onderbouwde klacht. In een dergelijk geval vindt heropening van de cattery pas plaats wanneer u daarvoor van het bestuur toestemming heeft gekregen.

SPECIFIEKE ERFELIJKE AANDOENINGEN

POLYCYSTIC KIDNEY DISEASE (P.K.D.)

Polycystic Kidney Disease

Polycystic Kidney Disease (PKD) wordt in Nederland ook wel Polycysteuze Nefropathie (PCN) genoemd. Het is een erfelijke nierziekte, waarbij cysten in de nier(en) voorkomen. Een cyste is een blaas of holte met vloeibare inhoud. De cysten zijn al bij de geboorte aanwezig. Door nog onbekende oorzaak kunnen deze cysten op een bepaald moment leiden tot chronisch nierfalen waar de kat uiteindelijk aan overlijdt. Het valt niet te voorspellen of, en wanneer de cysten voor nierinsufficiëntie zullen zorgen. Een kat met cysten in de nier kan al als jong kitten overlijden aan nierfalen. Het dier kan ook op respectabele leeftijd van ouderdom sterven, zonder dat de cysten geleid hebben tot nierproblemen. Vanaf 1990 is bij katten onderzoek naar deze afwijking gedaan. Aangetoond werd dat bij Perzen en Exotic Shorthair circa 45% van de katten cysten in de nieren had. Bij andere rassen en bij huiskatten komt de afwijking beduidend minder voor. In Nederland werd deze afwijking uitvoerig omschreven vanaf 1998.

Onderzoek

De cysten zijn aantoonbaar door middel van echografisch onderzoek. Belangrijk is dat het onderzoek gedaan wordt door ervaren onderzoekers met de juiste echografische apparatuur. Voor het onderzoek kunt u terecht bij veterinaire specialisten met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie). In 2002 waren de kosten van het onderzoek circa 60 euro. Aanbevolen wordt om de kat voor de test te laten chippen.

De test is niet belastend voor het dier. Het dier moet nuchter zijn op het moment van onderzoek. Op een klein gedeelte van de buik worden de haren weggeschoren. De kat wordt daarna op de rug gelegd en vastgehouden. De onderzoeker heeft dan enkele minuten nodig om uitwendig de nieren te scannen. Normaal gesproken is er geen narcose nodig. Het onderzoek dient bij voorkeur te gebeuren bij dieren die volledig uitgegroeid zijn, in elk geval voordat de kat gebruikt wordt als fokdier. Bij katten van zes maanden en ouder kan al met 98% zekerheid geconstateerd worden of er cysten in de nieren aanwezig zijn.

Een recente lijst met namen en adressen van veterinaire specialisten met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) is opvraagbaar bij het bestuur van de NKFV.

Betrouwbaarheid onderzoek

Echografisch onderzoek van de nieren op het voorkomen van cysten heeft een betrouwbaarheid van 98%. Dit houdt in dat de uitslag bij 2 op de 100 katten niet juist is.

Er kunnen vals positieve uitslagen zijn, maar ook vals negatieve. Mogelijke oorzaken hiervoor zijn:

- 1 Degene die de test uitvoerde heeft zwarte schaduwen (of mergpapillen) aangezien voor cysten. Onervaren onderzoekers maken deze fout wel eens. De kat is vals positief en wordt ten onrechte van de fok uitgesloten.
- 2 De kat heeft cysten, maar deze zijn niet het gevolg van PKD. De kat is vals positief voor PKD, maar mag vanwege de cysten toch niet gebruikt worden voor de fok.
- 3 De kat heeft cysten, maar degene die de test uitvoerde heeft ze niet gezien. Onervaren onderzoekers, of onderzoekers die niet over de juiste apparatuur beschikken maken deze fout wel eens. De kat is vals negatief en wordt ten onrechte voor de fok ingezet.
- 4 De kat heeft cysten die zo klein zijn dat een ervaren onderzoeker ze zelfs met geavanceerde apparatuur niet kan zien. De kat is vals negatief en wordt ten onrechte voor de fok ingezet.

Een enkele keer komt het voor dat uit twee katten die beide negatief getest zijn voor niercysten, toch een kitten met niercysten komt. Dan bestaat er de mogelijkheid dat één van de ouderdieren vals negatief is (oorzaak 3 of 4). Indien één van de negatieve ouderdieren vaker een positief kitten geeft is het duidelijk dat zijn of haar test vals negatief was.

Daarnaast is het mogelijk dat het kitten wel cysten in de nier(en) heeft, maar dat het geen erfelijke vorm betreft (oorzaak 2). En natuurlijk bestaat er een mogelijkheid dat de opgegeven ouderdieren niet de genetische ouders van het kitten zijn.

Genetica

PKD vererft monogenetisch autosomaal dominant.

Omdat er geen aanduiding bestaat voor het gen dat PKD veroorzaakt gebruiken we hier een 0 voor een 'gezond' gen en een 1 voor een gen dat PKD veroorzaakt, 00 voor homozygote dieren zonder PKD, 10 voor heterozygote dieren met PKD, en 11 voor homozygote dieren met PKD.

Tabel 1

	0	0
0	00	00
0	00	00

Kruisen we een homozygote kat zonder PKD (00) met een homozygote kat zonder PKD (00) dan krijgen we 100% homozygote kittens zonder PKD (00). De ideale situatie.

Tabel 2

	1	0
0	10	00
0	10	00

Kruisen we een heterozygote kat met PKD (10) met een homozygote kat zonder PKD (00) dan krijgen we 50% heterozygote kittens met PKD (10) en 50% homozygote kittens zonder PKD (00).

Tabel 3

	1	0
1	11	10
0	10	00

Kruisen we een heterozygote kat met PKD (10) met een heterozygote kat met PKD (10) dan krijgen we 25% homozygote kittens met PKD (11), 50% heterozygote kittens met PKD (10) en 25% homozygote kittens zonder PKD (00).

Tabel 4

	1	1
0	10	10
0	10	10

Kruisen we een homozygote kat met PKD (11) met een homozygote kat zonder PKD (00) dan krijgen we 100% heterozygote kittens met PKD (10).

Tabel 5

	1	1
1	11	11
0	10	10

Kruisen we een homozygote kat met PKD (11) met een heterozygote kat met PKD (10) dan krijgen we 50% homozygote kittens met PKD (11) en 50% heterozygote kittens met PKD (10).

Tabel 6

	1	1
1	11	11
1	11	11

Kruisen we een homozygote kat met PKD (11) met een homozygote kat met PKD (11) dan krijgen we 100% homozygote kittens met PKD (11).

Omdat uit stamboomonderzoek nog nooit aangetoond is dat tabel 6 voorkomt, gaat men er voorlopig van uit dat katten met de homozygote vorm van PKD niet levensvatbaar zijn, oftewel PKD in homozygote vorm zou een letale factor zijn. Tabel 4, 5 en 6 komen dan te vervallen. En in tabel 3 zou 25% van de kittens voor of kort na de geboorte overlijden, van de overgebleven kittens is dan 66,6% heterozygoot voor PKD (10) en 33,3% homozygoot zonder PKD (00).

Fokbeleid

Indien u fokt met Perzen, Exotic Shorthair, of katten waarbij Perzen en/of Exotic Shorthair in de lijn voorkomen, heeft u circa 45% kans op kittens met cysten in de nier(en). Afgezien van het feit dat cysten in de nier de gezondheid en het welzijn van de kat niet ten goede komen, bent u als fokker juridisch gezien financieel aansprakelijk voor afwijkingen bij katten die u verkoopt. Zeker als er sprake is van een aangeboren afwijking.

Indien u uw katten laat testen en alleen fokt met niercysten-vrije ouderdieren, is de kans op kittens met cysten in de nier(en) slechts 1%. Indien u fokt met dieren waarbij twee generaties ouderdieren niercysten-vrij zijn, is de kans op erfelijke niercysten bij de kittens te verwaarlozen.

Het testen hoeft maar eenmalig te gebeuren. De kat dient hiervoor minimaal zes maanden te zijn. Geadviseerd wordt om de test uit te laten voeren vlak voor de kat ingezet wordt als fokdier.

Heeft een groot deel van uw fokkatten cysten in de nier(en) en wilt u deze foklijn(en) niet verloren laten gaan, dan heeft u de mogelijkheid om de positieve fokkat(ten) te vervangen door negatieve kittens van deze kat(ten). U kruist hiervoor de positieve kat met een negatieve partner. Alle kittens uit deze combinatie laat u testen zodra ze circa 12 weken zijn. De kittens met niercysten mogen niet gebruikt worden om te fokken. De kittens zonder niercysten houdt u totdat ze minimaal zes maanden zijn. Dan laat u ze weer testen. Zijn ze dan nog niercysten-vrij, dan kunt u ze gebruiken voor de fok. Het positieve ouderdier kan dan gecastreerd worden. Zo kunt u na één generatie al uw positieve dieren vervangen hebben door negatieve dieren. Omdat gezondheid boven schoonheid gaat, zult u misschien wel op esthetisch gebied een stapje terug moeten doen. Hiervoor geldt echter de algemene regel: een fokker die schoonheid boven gezondheid stelt voert een onverantwoord catterybeleid!

Voor het fokken met katten uit de rasgroep: Perzen en Exotic Shorthair, en voor het fokken met katten waarbij Perzen of Exotic Shorthair in de lijn voorkomen, gelden de volgende regels zoals vermeld in het Gezondheids- en Welzijnsreglement van de NKFV:

- 20.2 Elke fokkat dient echografisch getest te worden op het voorkomen van cysten in de nieren door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), bij voorkeur vlak voordat de kat gebruikt wordt als fokdier, in elk geval nadat de kat de leeftijd van zes maanden heeft bereikt.
- 20.3 In het verkoopcontract van katten uit niercysten-vrije ouderdieren dient de volgende tekst opgenomen te worden: 'de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. een radiografische test onderzocht op cysten in de nier. Testnummer vaderdier*: ....., test uitgevoerd door ..... op datum ..... Testnummer moederdier*: ....., test uitgevoerd door ....., op datum: ..... Bij beide ouderdieren werden geen niercysten aangetroffen'. (*indien vermeld)

- 20.4 Alleen katten waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen gebruikt worden als fokkat. Om fokkers met veel positieve dieren in het bestand niet te dupeeren gelden tot nader te bepalen datum de volgende overgangsregels:
- a. Elke fokkat dient echografisch getest te worden door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), bij voorkeur vlak voordat de kat gebruikt wordt als fokdier, in elk geval nadat de kat de leeftijd van zes maanden heeft bereikt.
  - b. Bij voorkeur worden voor de fok alleen katten gebruikt waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn.
  - c. Katten waarbij cysten in de nier aangetoond zijn mogen alleen voor de fok gebruikt worden in combinatie met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn.
  - d. Kittens uit een kruising van een ouderdier waarbij cysten in de nier aangetoond zijn met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen alleen verkocht/weggedaan worden met een verkoopcontract waarin duidelijk de volgende tekst vermeld staat: 'Bij één van de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. radiografisch onderzoek cysten in de nier aangetroffen. Er bestaat 50% kans dat deze kat ook niercysten heeft, waardoor het dier een vergrootte kans heeft vroegtijdig te overlijden aan nierfalen. Deze kat mag derhalve alleen gebruikt worden als fokkat indien d.m.v. echografisch onderzoek van de kat, door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie), uitgevoerd op een leeftijd van zes maanden of ouder blijkt dat deze kat geen cysten in de nier(en) heeft '.
  - e. Kittens uit een kruising van een ouderdier waarbij cysten in de nier aangetoond zijn met een kat waarbij op een leeftijd van zes maanden of ouder door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) geen cysten in de nier(en) aangetoond zijn, mogen alleen verkocht/weggedaan worden als fokkat met een verkoopcontract waarin duidelijk de volgende tekst vermeld staat: 'Bij één van de ouderdieren van deze kat zijn d.m.v. radiografisch onderzoek cysten in de nier aangetroffen. Er bestaat 50% kans dat deze kat ook niercysten heeft. Mocht deze kat niercysten hebben, dan mag het dier niet gebruikt worden als fokkat. Indien d.m.v. echografisch onderzoek door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) uitgevoerd op een leeftijd van zes maanden of ouder, blijkt dat deze kat cysten in de nier(en) heeft zal de verkoper het volledige aankoopbedrag terugbetalen aan de koper. Deze garantie vervalt indien het dier al gebruikt is voor de fok'.
- 20.5 Indien door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker een kat verkocht/weggedaan heeft met cysten in de nier(en), zullen beide ouderdieren van de kat een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit beide ouderdieren geen stambomen meer afgeven. Dit fokverbod kan opgeheven worden voor één of beide ouderdieren indien de eigenaar van het betreffende ouderdier kan aantonen dat dit ouderdier door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) echografisch is gecontroleerd en negatief is bevonden met betrekking tot cysten in de nier(en). Tot nader te bepalen datum zal dispensatie op maatregelen als genoemd in artikel 20.5 mogelijk zijn voor katten waarbij aantoonbaar voldaan is aan de eisen gesteld in artikel 20.4d en 20.4e.
- 20.6 Indien door middel van goed onderbouwde klacht(en) blijkt dat een ouderdier dat echografisch is gecontroleerd en negatief is bevonden met betrekking tot cysten in de nier(en), meerdere kittens heeft gegeven die door een veterinaire specialist met als specialisme diagnostische beeldvorming (veterinaire radiologie) positief zijn bevonden voor niercysten, zal het betreffende ouderdier een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit dit ouderdier geen stambomen meer afgeven. Tot nader te bepalen datum zal dispensatie op artikel 20.4 mogelijk zijn voor katten waarbij voldaan is aan de eisen gesteld in artikel 20.4d en 20.4e.
- 20.7 Als door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker geen verantwoord catterybeleid aangaande PKD voert, kan het bestuur van de NKFV disciplinaire maatregelen tegen deze fokker nemen.
- 20.8 Indien PKD door middel van DNA-onderzoek aantoonbaar is, zullen deze regels aangepast worden.
- 20.9 Indien na enige jaren blijkt dat door middel van testen van enkele generaties ouderdieren de kans op niercysten bij Perzen, Exotic Shorthair en bij katten met Perzen en Exotic Shorthair in de lijn dusdanig verminderd is dat er geen sprake meer is van een overmatig groot risico, zal de verplichting tot testen komen te vervallen.

HET W-GEN

Een embryo ontwikkelt zich door middel van celdeling. In het beginstadium ontstaan er diverse soorten cellen die ieder een eigen functie te vervullen hebben. Bij katten met het W-gen gaat er in dit stadium iets mis in de ontwikkeling van het embryo.

Vacht

Onder invloed van het W-gen komen de pigmentcellen die verantwoordelijk zijn voor de vachtkleur niet op de plaats waar ze hun taak (het kleuren van de haren) moeten uitvoeren. Daarom is de vacht van een kat met het W-gen altijd ongekleurd (wit), terwijl de kat genetisch gezien wel een kleur heeft.

Oogkleur

Daarnaast is het mogelijk dat het W-gen de oogkleur van de kat beïnvloedt. Normaal gesproken heeft een raskat de oogkleur die hoort bij de genetische vachtkleur. Bij Perzische katten die gebruikt worden voor de fok van witte katten, is de oogkleur meestal oranje. Bij Oosters Kortharen groen en bij de Turkse Angora amber. Indien het W-gen de pigmentatie van een oog beïnvloedt, is het betreffende oog echter blauw. Soms is één oog blauw, soms beide ogen. Witte Perzische kittens komen voor met twee oranje ogen, twee blauwe ogen, of één oranje en één blauw oog (odd-eye). Witte Oosters Korthaar katten komen voor met twee groene ogen, twee blauwe ogen, of één groen en één blauw oog (odd-eye). En witte Turkse Angora katten komen voor met twee amber ogen, twee blauwe ogen, of één amber en één blauw oog (odd-eye).

De Foreign White is een witte Siamees. Voor de fok van deze kat wordt een witte kat gekruist met een Siamees (colourpoint). De Siamees heeft blauwe ogen, dit Siamees-blauw wordt bij de Foreign White Turner-blauw genoemd. Foreign White katten kunnen dus voorkomen met twee Turner-blauwe ogen, twee W-blauwe ogen, of één Turner blauw en één W-blauw oog. In alle gevallen heeft de Foreign White dus twee blauwe ogen.

Daarnaast bestaat er ook een geheel witte kat met rode ogen. Dit is de albino (zeer zeldzaam). Het albinisme wordt veroorzaakt door een ander gen (cc) dan het W-gen. En er schijnt een Recessive White te bestaan, een zeldzame kat waarbij de witte vacht recessief vererft door een ander gen dan het W-gen.

Opmerkelijk is dat bij het door het W-gen veroorzaakte blauwe oog het tapetum lucidum ontbreekt. Het is op dit moment echter nog niet duidelijk of er een relatie bestaat tussen het tapetum lucidum en doofheid.

Waarom, of, en op welke manier, het W-gen soms wel en soms niet de oogkleur beïnvloedt is nog niet duidelijk.

Gehoor

Ook kan het W-gen het gehoor van de kat beïnvloeden. Door een stoornis van de bloetoevoer naar het middenoor (cochlea) is/wordt (vlak na de geboorte) de kat doof. De doofheid treedt vaker op aan de kant(en) van een W-blauw oog. Maar ook hier is nog niet duidelijk waarom, en op welke manier, het W-gen soms wel en soms niet doofheid veroorzaakt. Een kat kan lateraal (eenzijdig) of bilateraal (tweezijdig) doof of slechthorend zijn ten gevolge van de invloed van het W-gen.

Samenvattend:

Het W-gen is bij katten altijd verantwoordelijk voor een witte vacht (een niet-gekleurde vacht).

Het W-gen kan verantwoordelijk zijn voor een blauwe oogkleur bij witte katten.

Het W-gen kan aangeboren doofheid veroorzaken.

Doofheid komt vaker voor bij witte katten met het W-gen dan bij niet-witte katten.

Doofheid bij witte katten komt vaker voor aan de kant van een W-blauw oog dan aan de kant van een niet-W-blauw oog.

Omdat dit syndroom veel overeenkomsten heeft met 'het Waardenburg syndroom' bij de mens, wordt deze term ook bij de kat gebruikt. Wat de doofheid betreft spreekt men van leukistische doofheid, cochleaire doofheid of congenitale (aangeboren) doofheid.

Onderzoek

Met behulp van een Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAER-test) of Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAEP-test) kan aangetoond worden of een kat horend is. Dit is momenteel de enige test die kan bewijzen dat een kat goed hoort. Deze elektrodiagnostische test kan bij kittens vanaf zes weken worden afgenomen door gespecialiseerde dierenartsen. De kat moet voor het onderzoek gechipt worden. In 2002 waren de kosten voor het onderzoek inclusief chippen circa 50 euro.

De test is niet belastend voor het dier. De eigenaar mag de kat zelf vasthouden. Er wordt bij elk oor en bovenop het hoofd een dunne naald in de huid gestoken. Dan dient de onderzoeker geluidsimpulsen met verschillende frequenties toe in elk oor. Alleen bij katten die erg onrustig zijn tijdens het onderzoek zal een lichte narcose nodig zijn.

Het onderzoek kan met een betrouwbaarheid van 100% gedaan worden bij kittens vanaf zes weken.

Adres doofheidonderzoek in Nederland:

Diergeneeskundige Kliniek N.A. Dijkshoorn, tel.: 030-6954264.

Genetica

Het W-gen vererft autosomaal dominant. Dit houdt het volgende in: een kat heeft het W-gen (één of twee, dat maakt niet uit) en is helemaal wit, of een kat heeft geen W-gen (alleen ww-genen). Witte vlekken op een kat (particolours) worden niet veroorzaakt door het W-gen. Het W-gen veroorzaakt een geheel witte kat (een pas geboren witte kat kan soms een gekleurde kopvlek hebben die later wegtrekt).

Tabel 1

	w	w
w	ww	ww
w	ww	ww

Een kat zonder W-gen (ww) gekruist met een kat zonder W-gen (ww) geeft 100% kans op kittens zonder het W-gen (ww).

Tabel 2

	w	w
W	Ww	Ww
w	ww	ww

Een heterozygoot witte kat (Ww) gekruist met een kat zonder W-gen (ww) geeft 50% kans op heterozygote witte kittens (Ww), en 50% kans op kittens zonder W-gen (ww).

Tabel 3

	W	w
W	WW	Ww
w	Ww	ww

Een heterozygote witte kat (Ww) gekruist met een heterozygote witte kat (Ww) geeft 25% homozygote witte kittens (WW), 50% heterozygote witte kittens (Ww), 25% kittens zonder het W-gen (ww).

Tabel 4

	w	w
W	Ww	Ww
W	Ww	Ww

Een homozygote witte kat (WW) gekruist met een kat zonder W-gen (ww) geeft 100% kans op heterozygote witte kittens (Ww).

Tabel 5

	W	w
W	WW	Ww
W	WW	Ww

Een homozygote witte kat (WW) gekruist met een heterozygote witte kat (Ww) geeft 50% kans op heterozygote witte kittens (Ww) en 50% kans op homozygote witte kittens (WW).

Tabel 6

	W	W
W	WW	WW
W	WW	WW

Een homozygote witte kat (WW) gekruist met een homozygote witte kat (WW) geeft 100% kans op homozygote witte kittens (WW).

Men gaat er van uit dat de kans op doofheid groter is bij homozygote witte katten (WW). Bij het fokken moet daarom uit voorzorg vermeden worden dat er homozygoot witte kittens geboren worden. Dat is alleen mogelijk door een witte kat (met W-gen) te kruisen met een niet geheel witte kat (zonder W-gen).

Fokken

Voor het fokken met witte katten gelden de volgende regels zoals vermeld in het Gezondheids- en Welzijnsreglement NKFV:

- 21.2 Lateraal (eenzijdig) of bilateraal (tweezijdig) dove of slechthorende katten mogen niet gebruikt worden als fokkat, ongeacht de kleur van de kat.
- 21.3 Lateraal (eenzijdig) of bilateraal (tweezijdig) dove of slechthorende kittens mogen niet verkocht worden als fokkat, ongeacht de kleur van de kat.
- 21.4 Van elke witte fokkat dient, voordat deze voor de fok gebruikt wordt, het gehoor getest te worden door een veterinaire specialist d.m.v. een Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAER-test) of Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAEP-test). De kat dient voor de test gechipt te zijn.
- 21.5 Van witte katten van alle rassen mogen alleen die witte katten voor de fok gebruikt worden, waarbij op een leeftijd van zes weken of ouder door een veterinaire specialist d.m.v. een BAER- of BAEP-test aangetoond is dat de kat bilateraal goed horend is.

- 21.6 In het verkoopcontract van katten uit een wit, bilateraal goed horend ouderdier dient duidelijk de volgende tekst vermeld te worden: 'het gehoor van het witte ouderdier van deze kat is d.m.v. een BAER / BAEP test onderzocht. Testnummer: ....., test uitgevoerd door ..... op datum: ..... De uitslag van de test was dat het ouderdier bilateraal goed horend is'.
- 21.7 Een witte kat mag alleen als fokdier verkocht/weggedaan worden indien deze bilateraal goed horend is, hetgeen voor verkoop getest moet zijn door een veterinaire specialist d.m.v. een BAER-test of BAEP-test, nadat de kat gechipt is. Bij overdracht van de kat dient het testformulier meegegeven te worden aan de nieuwe eigenaar.
- 21.8 Voor kittens uit kruisingen van twee geheel witte katten zullen geen stambomen afgegeven worden door de Raad van Toezicht van de NKFV.
- 21.9 Aan nakomelingen uit een witte kat gekruist met een niet geheel witte kat zal door de Raad van Toezicht van de NKFV alleen stambomen afgegeven worden indien de stamboomaanvraag vergezeld gaat van een bewijs dat het witte ouderdier bilateraal volledig horend is (kopie BAER- of BAEP-test).
- 21.10 Indien door middel van een goed onderbouwde klacht blijkt dat een fokker een witte kat verkocht/weggedaan heeft die lateraal of bilateraal doof of slechthorend is, zullen de witte ouderdieren van de kat een fokverbod krijgen. De Raad van Toezicht van de NKFV zal dan voor kittens uit de witte ouderdieren geen stambomen meer afgeven. Dit fokverbod kan opgeheven worden voor één of beide witte ouderdieren indien de eigenaar van het betreffende ouderdier kan aantonen dat dit ouderdier bij een veterinaire specialist BAER-test of BAEP-test heeft ondergaan en bilateraal goed horend is.

Geadviseerd wordt om het gehoor van alle witte kittens uit een wit ouderdier voor verkoop te laten testen bij een veterinaire specialist d.m.v. een Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAER-test) of Brain stem Auditory Evoked Responce test (BAEP-test). Bij overdracht van het kitten dient het testformulier meegegeven te worden aan de nieuwe eigenaar.